БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

36-хи жэлээ гарана

№ 270 (9102)

НОЯБРИИН 17

ВТОРНИК

1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

[С]ОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Манай съездэ КПСС-эй ЦК-гэй эльгээһэн амаршалгые советскэ [журн]алистнуудай Бүхэсоюзна Нэгэдэхи съездын делегадууд угаа ехэ [ба]жолтойгоор, баяртайгаар угтаа. Журналистнуудта хандуулагда[һан] [у]гынзэгы удхатай үгэнүүд, манай хүдэлмэридэ үгтэһэн үндэр сэгнэл[эй]... эжэ зүрхыемнай омогорхолоор халяажа, совет арадай зол жарга[лай] хүгжэн бадаралгын аша туһада, коммунистическэ үзэл сурталай [мандахын] мандахын тулада зохёохы ажал-ябуулга бүри үрэ ехэтэйгээр хэ[рэглэхэ]... манай зоригжуулна.

Манай партиин сэсэн мэргэн дура хүсэлөөр XXI түүхэтэ съезд[эй] ... хараалагдаһан долоон жэлэй түсэбэй түрүүшын зорилгонуудые [совет] арадай амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан гайхамшагта үдэрнүүд[тэ] [ж]урналистнуудай съезд болобо. Н. С. Хрущевой США-да аяншалһан[...] ...тэ аяншалгада, буу зэбсэг бүхы дээрэнь, хүсэдөөр хуряаха тухай [декл]арациие соносхон хэлэһэн үгэдэ бүхы хүн түрэлтэнэй угаа ехэ ан[хар]... хандуулжа байһан үедэ бидэнэр сугларааабди. «Лунингые», түби... ...ндын автоматическа станциие табиһан, дэлхэй дээрэхи эгээн ту[рүүш]ын «Ленин» гэжэ атомна ледокол бүтээһэн гайхамшагта ушар хүн [тө]рэлтэнэй эгээн ехэ хүсэл эрмэлзэлгые бэелүүлхэ шадабаритай манай [ар]ай агуу ехэ оюун бэлиг тухай гэршэлжэ үгэнэ. Эдэ бүгэдэ манай ...ые шэнэ габьяада зоригжуулна, коммунистическэ байгуулалтын ...илалтануудые туйлахыень тэрэниие уряална.

Коммунистическэ партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комите[т]... ехэ анхарал оролдолго доро журналистнуудай съездын боложо [байһ]анда бидэнэр омогорхонобди. Манай хэблэлэй түүхэ Ленинскэ [бол]шевистскэ партиин түүхэтэй, Октябриин түүхэтэй таһаршагүй хол[боотой].

Олониитые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ тон шухала зэбсэг гэжэ хэблэлые тоолохо зуураа, хэблэл социалистическэ байгуу[лалт]ын зэбсэг, экономическа хүмүүжүүлгын орган, арадай бодото три... ...хододоо байха ёһотой гэжэ агуу ехэ Ленин нэгэтэ бэшэ онсолон [тэм]дэглэдэг байгаа.

Совет засагай тогтоһонһоо хойшонхи үедэ манай хэблэл улам [е]аран хүгжэжэ, бэхижэһэн байна. Советскэ Союзай хүгжэлтын ... шатануудта парти, правительствын табиһан дайшалхы зо[рилг]онуудые бэелүүлгэдэ олониитэ арад зониие элсүүлэн эмхидхэхэ [ажа]лтэнь манай хэблэл партиин үнэн сэхэ туһалагшын үүргэ дүүргэ[жэ] байһан юм.

Коммунизмые бүри үргэн далайсатайгаар байгуулжа байһан үедэ [хэб]лэлэй үүргэ улам ехээр ургаа. Хэблэл хадаа партиин ябуулдаг соёл[ой] ... хүдэлмэриин эгээн түгэлдэр хүсэтэй, нүлөө ехэтэй арга зэбсэ[гүүд]эй тоодо батаар оролсоһон байна. Манай хэблэлэй энэ онсо өөрэ ...жэ шанар тухай Н. С. Хрущев иигэжэ заагаа һэн: «Буу зэбсэггүй[гөөр] армиин дайлалдажа шадахагүй байһан шэнги, иимэ дайшалхы ... зэбсэг бологшо хэблэлгүйгөөр парти соёл сурталайнгаа хүдэлмэ[ри] амжалтатайгаар ябуулжа шадахагүй».

Коммунистическэ байгуулалтын, коммунистическэ хүмүүжүүлгын, ... ажалай, совет хүнүүдэй сэхэ сэбэр абари заншалай темэнүүд ... темэнүүд болоно. Шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлэлгэ манай [хэб]лэлэй тон шухала арга болоно. Коммунизм байгуулагшадай ажалай ... абари заншалай талаар гаргаһан габьянууд советскэ журна[лист]нуудай зохёон бэшэхэ ябадал зоригжуулдаг эшэ үндэһэн болоно. ... хэблэлэй, радиогой, телевидениин бүхы үнэтэ үүсхэлнүүдые, мүн ... ороной арадай ажахые, соёл культурые хүгжөөхэ долоон жэлэй ...ые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө, Советскэ Союзай Ком[мун]истическэ партиин XXI съездын табиһан агуу ехэ зорилгонуудые [бэел]үүлхын түлөө тэмсэлдэ тэдэнэй шударгыгаар хабаадалгые парти, ... эдэбхитэйгээр дэмжэдэг гэжэ КПСС-эй ЦК зааһан байна. Энэ ...ариинень манай ажал-ябуулгын дайшалхы программа гэжэ бидэнэр ...онобди.

Марксизм-ленинизмын тугые саашадаа дээрэ үргэжэ ябахабди, ... үзэл бодолдо эсэргүү тэмсэл саашадаа хэдэг, хүнэй ухаан бо[д]охи капитализмын үлэгдэлнүүдые тон шангаар шүүмжэлдэг, ком[мун]измын замаар урагшаа дабшалгадань совет хүнүүдтэ һаад хэдэг ... юумэнүүдые хайра гамгүйгөөр элишэлдэг байхабди гэжэ бидэнэр ... түрэл партиие найдуулнабди.

Политическэ болон үйлэдбэриин эдэбхи хэшээлэй үзэгдөөгүй ехээр ...лжэ байһан ушар советскэ хэблэлэй бүхы ажал-ябуулгада һай[наар] нүлөөлнэ. Совет хүнүүдэй ажалай габьянууд, тэдэнэй оюун бодо[л] ...ргалта, шэнэ городууд болон заводуудые барижа, шэнэ газар ...рилжэ, замбуулин юртэмсые шэнжэлэн мэдэжэ байһан хүдэлмэ[рш]..., колхозникууд болон интеллигенциин зохёон байгуулхы орол[долг]онууд газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ, радиодамжуулгануудта ...эли тодоор харуулагдадаг боложо байна. Уншагшадтай, олонии[тын] корреспондентнүүдтэй таһаршагүй, саг үргэлжэ бэхижэн байдаг ...оо барисаатай дээрэһээ манай хэблэл хүсэтэй юм.

Бүхэсоюзна Нэгэдэхи съездээ сугларһан бидэнэр, советскэ жур[нали]стнууд, ленинскэ Центральна Комитедтэ инаглан дурлалгын, баяс[х]... ...гай халуун үгэнүүдые дамжуулан хүргэнэбди. Хэблэлые нари... ...ан һайжаруулха тухай саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргада[гай] түлөө манай партида бидэнэр баясхалан хүргэнэбди, бидэнэр, [журн]алистнуудта үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргадагайнь түлөө [Цент]ральна Комитедтэ баясхалан хүргэнэбди.

[А]гуу ехэ, баяр баясхалантай үе сагай, коммунизмын үзэл сурталай ... мандажа байһан үе сагай түүхые бэшэжэ байха зол хубиин би... ...тудаһандань омогорхонобди.

[Т]уйлаһанаараа һанаагаа амархагүйбди, манай номуудай, газетэ, [журн]алнуудай, радио болон телевидениин дамжуулгануудай удхые хо[ор]... һайжаруулжа, өөһэдынгөө мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлжэ[хэ]бди гэжэ манай партиие найдуулнабди. Советскэ хэблэл—ком[муни]зм байгуулагшадай хэблэл—партиин, тэрэнэй ленинскэ Централь[на] [К]омитедэй тон ехэ найдабариие бүхы талаарнь, ходоодоо харюулха.

[П]артиин туһалагша гэһэн дээдэ нэрэ зэргые нэрэтэй солотойгоор [ябу]улхабди, партийна гол ёһо баримталдаг, олониитэтэй нягта хол[боот]ой байдаг советскэ хэблэлэй ленинскэ заншалые саашадаашье са... улам арьбадхажа ябахабди, коммунизмын түлөө тэмсэлэй агуу [ех]э хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулхабди гэжэ советскэ хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө мэдүүлнэбди.

[С]оведүүдэй ороной агуу ехэ арад—коммунизм байгуулагша манда[ха] болтогой!

Манай парти, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитет мандаха бол[тогой]!

Коммунизм мандаха болтогой!

Журналистнуудай Бүхэсоюзна Нэгэдэхи съезд.

СССР-эй Журналистнуудай союзай байгуулагдаһанай хүндэлэлдэ зорюулагдажа уулзалга болобо

СССР-эй Журналистнуудай союзай правлени хадаа энэ шэнэ зохёохы организациин байгуулагдаһанай хүндэлэлдэ зорюулан, Кремлиин Ехэ ордоной Георгиевскэ зал соо ноябриин 14-дэ уулзалга хээ.

Съездын делегадууд, түбэй газетэ, журналнууд болон хэблэлэй газарнуудай, радиогой, телевидениин хүдэлмэрилэгшэд зал соо сугларaa. Советскэ журналистнуудай Бүхэсоюзна Нэгэдэхи съездэ гадаадын оронуудһаа уряалаар ерэһэн делегацинууд эндэ байлсаа.

Нүхэд Л. И. Брежнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский гэгшэдэй орожо ерэхэдэ, сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд зал соо жэрылдэн зогсожо байһан хүнүүдэй хоорондуур гарахадаа, тэдэнэй амаршалгануудта харюусаһан гарнуудыень бариһан байна.

СССР-эй Журналистнуудай союзай правлениин түрүүлэгшэ П. А. Сатюков, правлениин секретарьнууд Н. Г. Пальгунов, И. М. Педанюк, И. И. Чхиквишвили, правлениин гэшүүн М. Д. Овсянникова болон бусад уулзалгын үедэ юрөөл табин, духаряа үргөө.

Нэрьемэ удаан альга ташалгаар угтагдан, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев уулзалга дээрэ үгэ хэлээ.

Нүхэр Хрущев зохёохы ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень советскэ журналистнуудта хүсэһэн байна. Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые зал соо байгшад угаа ехэ анхаралтайгаар шагнаһан, нэгэтэ бэшэ нэрьесэ альга ташан угтаһан байна.

Кремль соо болоһон уулзалга тон ехэ хани халуунаар үнгэрөө. Коммунистическэ партиие, тэрэнэй Центральна Комитедые тойрон советскэ хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй батаар эмхидэн жагсанги байһые энэ уулзалга харуулаа.

(ТАСС).

Таджикистанай хлопок ургуулагшадта эльгээгдэһэн амаршалга

[С]оветскэ Союзай Коммунистическэ [п]артиин Центральна Комитет, [СССР]-эй Министрнүүдэй Совет [Тадж]икистанай КП-гэй Центральна [Комит]едтэ, ТССР-эй Министрнүү[дэй] Соведтэ амаршалга эльгээжэ, ... жэлэй түрүүшын жэлдэ хү[гж]ахые хүгжөөлгөөр республи[кын] гайхамшагта амжалта туйла[һан]... гүрэндэ хлопок худалдаха ... дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан Таджигай ССР-эй бүхы ажалшадые халуунаар амаршалаа.

Таджикистанай колхоз, совхозууд бүхы дээрээ 470 мянган тонно хлопок, тэрэ тоодо 20 мянган тонно хлопок түсэбһөө гадуур худалдаһан байна. Бүхы дээрээ худалдагдаһан түүхэй хлопогой 162 мянган тонноонь нарин утаһатай хлопок юм.

(ТАСС).

Зураг дээрэ: Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой хонишон Цырендоржо Норбоев. Энэ хонишон мүнөө жэл хонидойнгоо толгой бүриһөө 3 килограмм 470 грамм нооһо хайшалһан, 100 толгой хонин бүхэнэй 96 хурьга абаһан байна. Гараха декабрьда үшөө 200 хурьга абахаар хүлеэнэ.

Л. Хайдуровай фото.

Колхозоо баяжуулна

Намар, үбэлэй сагта залуу мал олоор таргалуулха гэһэн КПСС-эй обкомой тогтоолые Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой гэшүүд ехэтэ һайшаагаа юм. Тиигэжэ үмсэдөө Уставһаа үлүү мал барижа байһан колхозникууд артельдээ тугал, бурууенуудые олоор худалдана. Энэ жэл 100 гаран залуу мал колхозникуудһаа худалдажа, адуугаар андалдажа абахаар колхозой правлени хараалаа һэн. Мүнөө нилээд олон мал худалдажа абанхай. Колхозникуудай худалдаһан малые һайса таргалуулжа, гүрэндэ тушаахада нилээдгүй ехэ олзо доход абтаха.

Намар, үбэлэй һарануудта таргалуулагдаха 377 тугал, буруунһаа дүрбэн гүүртэ бүридхэгдэжэ, һаяхан эндэ эмхидхэгдэһэн мяханай-товарна бригадада тушаагдаа. Мүнөө залуу малынь тус бүридөө дунда зэргээр 165 килограмм шэгнүүртэй байба. Тэдэ малынь намар, үбэлэй үедэ сүүдхэ бүри тус тустаа 800—1000 граммаар нэмээгдэжэ, 3—3,5 центнер шэгнүүртэй болгогдоод, гүрэндэ худалдагдаха юм.

Таргалуулагдаха малай гүүртэнүүдые дүй дүршэл ехэтэй малшад—буруушад даажа абанхай. Жэшээлхэдэ, колхозой бэрхэ малшадай нэгэн Дамба Бадмаев 117 бүрүү тушаажа абаад, һайнаар харууһална. Нүхэр Бадмаев шанга хүйтэнэй буутар малаа игаабари дулаан үдэрнүүдтэ бэлшээгээд, хүсэ тамирыень багаханшье буурyyлангүй байрада байлгажа таргалуулха юм.

Д. Аюшеев,
манай корр.

Бооцын һаалишад юундэ гээгдээб?

Энэ жэлдэ хаа хаанагүй малай эдихэ үбһэ, тэжээл элбэг, мүн яһала дулаан, уташье намар боложо, колхоз, совхоз бүхэндэ адууһа малай ашаг шэмые горьтойгоор дээшэлүүлхэ арга боломжо гүйсэд байгаа гээшэ.

Тиин гэтэр Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозойхид намарай һарануудта һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ дүүрэн аргатай аад, харин октябрь, ноябрь соо сентябрь һарынхиһаа һураггүй бага һү һаагаа. Гадна эндэхид сентябрь һарада нёдондонойхидо орходоо үнеэн бүриһөө 20 гаран литрээр бага һү һааһан байха юм. Үнеэдэй һү шэмын иимэ ехээр доошолжо, хорожо байһанай гол шалтагаанинь имагтал үбэлжэлгэдэ муугаар бэлдэһэн, энэ шухала хүдэлмэридэ анхаралаа ёһоор табяагүй дээрэһээнь болоо гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Тус артелиин 2-дохи гүүртын байдал хараад үзэе. Эндэхид мүнөө хорёо соогоо хамаршье хадхаха үбһэ, һолоомо зөөжэ абаадүй һуунад. Үнеэдээ шэнэ байрада оруулаа нэрэтэй болонхой, теэд тэрэнь дээрээ хушалтагүй. Мал эдеэлүүлхэ хөбто, кормушкашье хүртэнэгүй. Һаамхай үнеэдые бусад малһаа илгаад эдеэлүүлхэ хуһамаг хорёонь үсөөн. Һаалишад үнеэдтээ бага зэргэ кукуруза, овёс газарта хаяжа, адхажа эдюулээ нэрэтэй болодог. Бэшэ сагтань мал хагданда бэлшээжэ үнжэнэ. Хэрбээ һаамхай үнеэдые илгажа, ядахын сагта үдэшэ, үглөөниинь таряа талханай зүйл, капуста, турнепс тусхай рационоор эдюулээ һаань, һү һаалгань нилээд дээшэлхэ байгаа.

Гүүртынхид графигайнгаа ёһоор сүүдхэдээ хамта 450—470-аад литр һү һааха байгаад, үдэртөө оройдоол 220—250 литр һаана. Жэшээнь, залуу һаалишан Евдокия Цыренова сүүдхэдээ 45—50 литр һү һааха байһан аад, миил 20—25 литр һаана. Ахалагша һаалишан Екатерина Галданова һаамхай 10 үнеэдһээ сүүдхэдээ оройдоол 32 литр һү һаагаа. Энээгээр бодоходо эндэхид үдэртөө үнеэн бүриһөө миил 2—3 литр һү һааһан болоно бшуу.

«Байрын бэлэн болоогүй дээрэһээ үнеэд һула хашаа соо хоножо, тэдэмнай мүнөөнһөө һүниндөө дааража, зүдэржэ, шэмээ таташоо» гэжэ һаалишад гомдоно.

Тус гүүртынхид үнеэдтээ һолоомо дэбтээжэ эдюулхэ, бүлеэн уһаар уһалха хүсэд аргатай, теэд тиихэһээ байтагай тэдэнь зарим үдэр оройдоошье уһалагдаагүй шахуу ябана. Эндэ хуушан худаг бии аад, тэрэнь сэбэрлэгдэжэ заһагдаатүй. Тиимэһээ һаалишад малаа аяар холо Орцок гэжэ газарта абаашажа уһалха баатай болоно.

Эндэхид мүнөө хүрэтэр һаамхай үнеэдээ хагданда бэлшээгээд, тэдэндээ хамар хадхаха үбһэ, тэжээл үргэн доронь табижа үгөөгүй аад, һүн ехээр һаагдаха юм гэжэ хаанаһаа һанана гээшэб?

Угаа ядахадаа эндэ мал адуулагшашье үгы, гүүртые даагша нүхэр Плюснин өөрөө үнеэдээ адуулаад лэ ажалай эмхидхэлэй энэ гэхэ хүдэлмэри хэнэгүй. Колхоздо һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө оролдолго гаргагдадаггүй дээрэһээ энэ гүүртэ аймаг соогоо эгээл һүүл барижа, шэргүүсэлдэжэ ябана бшуу.

Бии байһан бүхы арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэжэ, колхозойхид ойрын үдэрнүүдтэ һү һаалияа һайса дээшэлүүлхэ, нэмээхэ аргатай байна. Үбһэ тэжээлээ уридшалан буйлуулжа, үнеэдээ бүлеэн уһаар уһалха хүдэлмэри мэнэ гэһээр эмхидхэхэ шухала. Мүн һаалишадшье «колхозой хүтэлбэрилэгшэд мэдээл юм бэзэ» гээд миин байнгүй, тэдэнэй урда шанга эрилтэ табижа, гүүртэ дээрэхи дутуу дунданууд өөһэдөө усадхаха, рационой ёһоор үнеэдээ эдеэлүүлжэ, һайнаар харууһалхын түлөө эрид шууд тэмсэхэ зэргэтэй.

Т. Санжиев.

Журналистнуудай Бүхэсоюзна Нэгэдэхи съезд хаагдаба

Советскэ журналистнуудай Бүхэсоюзна Нэгэдэхи съезд Москвада Союзуудай байшангай Колонно зал соо болоод, ноябриин 14-дэ хаагдаа. СССР-эй Журналистнуудай союзай зорилгонууд тухай Эмхидхэлэй бюрогой хэһэн элидхэл тушаа тогтоол түгэсхэлэй заседани дээрэ баталан абтаа, Устав тухай асуудал хаража үзэгдөө. Союзай Устав делегадуудай дурадхаһан хэдэн заһабари болон нэмэлтэнүүдтэйгээр баталагдаһан байна.

Нюусаар дуугаа үгэлгэ боложо, Союзай правлени, центральна шалгалтын комисси һунгагдаа. Олониитын элитэ ехэ ажал-ябуулагша, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэ Грециин «Авги» газетын редактор Манолис Глезосые абаран хамгаалха тухай тогтоол делегадууд нэгэн дуугаар баталан абаа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ амаршалга эльгээхэ гэһэн дурадхалые делегадууд удаан саг соо нэрьесэ альга ташан һайшаагаа. Тиин амаршалгын текстые делегадууд нэгэн дуугаар баталан абаһан байна.

Зохёохы шэнэ организаци—СССР-эй Журналистнуудай союз съезд дээрэ байгуулагдаба гэжэ түрүүлэгшэ П. А. Сатюков хэлээ. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй сэдьхэл хүдэлгэмэ уулзалгаар, съездэ КПСС-эй ЦК-гэй эльгээһэн амаршалгаар эхилһэн съездын бүхы хүдэлмэри арадтаа, Эхэ орондоо, партидаа хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй ехээр дурладаг байһые, манай орондо коммунизм байгуулха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, оюун бэлигээ зорюулхаар тэдэнэй бэлэн байһые гэршэлэн харуулна гэжэ нүхэр П. А. Сатюков онсолон тэмдэглээ.

Советскэ журналистнуудай Бүхэсоюзна Нэгэдэхи съезд хаагдаһан дээрэ соносхогдобо. (ТАСС).

СССР-эй Журналистнуудай союзай правлениин пленум

СССР-эй Журналистнуудай союзай правлениин нэгэдэхи пленум ноябриин 14-дэ болоо. Правлениин түрүүлэгшээр «Правда» газетын главна редактор П. А. Сатюков һунгагдаа.

Союзай правлениин секретарьнуудаар 22 хүн: А. И. Аджубей—«Известия» газетын главна редактор, Б. С. Бурков —«Труд» газетын главна редактор, К. С. Вартанян (Армениин ССР), А. Гельдыев (Туркмениин ССР), Д. П. Горюнов—«Правда» газетын главна редакторай орлогшо, П. С. Дариенко (Молдавиин ССР), П. П. Ерофеев (Москва), И. П. Каросас (Литвагай ССР), Ф. Е. Клецков (Белоруссиин ССР), Д. Ф. Краминов «Известия» газетын главна редакторай орлогшо, М. С. Куртынин (Ленинград), Е. А. Лазебник (Украинын ССР), И. И. Назаров (Азербайджанай ССР), Н. Г. Пальгунов—ТАСС-эй генеральна директор, И. М. Педанюк (Украинын ССР), П. А. Пизанс (Латвиин ССР), И. А. Рахимов (Узбегэй ССР), А. Т. Сааремяги (Эстониин ССР), Т. Суванбердиев (Киргизиин ССР), И. И. Чхиквишвили (Грузиин ССР), А. Ходжибаев (Таджигай ССР), К. Ш. Шарипов (Казагай ССР) һунгагдаа.

СССР-эй Журналистнуудай союзай шалгалтын комиссиин заседани дээрэ тус комиссиин түрүүлэгшээр «Московский рабочий» гэжэ хэблэлэй директор Н. Х. Еселев һунгагдаһан байна.

(ТАСС).

Москвада уулзатараа!

Бурядай уран зохёолшод Х. Намсараевай, Б. Базароной, Ш. Нимбуевай, А. Тороевой, Ж. Балданжабоной, Д. Жалсараевай болон бусадай эрхим зохёолнуудые ород уншагшад үнинһөө хойшо мэдэдэг, дуратайгаар уншадаг юм. Бурядай онсо өөрэ, национальна шэнжэтэй проза, уран һайхан түгэлдэр удхатай поэзи ород хүнүүдтэ ойлгосотой дүтэ байдаг. Эдэ зохёолнууд Бурят ороной шэрүүн шанга, гоё һайхан байгаалиие эрхимээр харуулдаг, советскэ бүлэ доторхи тэгшэ эрхэтэй аха дүү бологшо эрэлхэг зоригтой, оюун бэлигтэй арадай һанал бодолые элирүүлэн харуулдаг байна.

Бурядай искусство, литературын Москвада болохоёо байгаа декадада бэлэдхэлэй үедэ бидэнэр, Россиин Федерациин уран зохёолшод, Бурядай литераторнуудай шэнэ зохёолнуудтай танилсажа байнабди. Декадын үедэ эдэ зохёолнууд тухай болохо ехэ хөөрэлдөөнүүд бидэнэртэ алиндамнайшье туһатай байха гэжэ бодонобди.

Москвада уулзатараа, хүндэтэ ханинар!

Таанадые хүлеэжэ байнабди! Замдаа һайн ябахыетнай хүсэнэб.

Сергей БАРУЗДИН,
РСФСР-эй Уран зохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо.

Советскэ мэргэжэлтэд Гана орохонь

Металлургическа завод барихадань туһаламжа үзүүлхэ тухай Ганын правительствын гуйлтые СССР-эй правительство бүтэхэ тээшэнь хаража үзөөд, хараалагдажа байһан барилгатай холбоотой асуудалнуудые шэнжэлхын тулада советскэ мэргэжэлтэдые Гана эльгээхээр бэлэн байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Советскэ мэргэжэлтэд һаяар Гана орохоор хүлеэгдэнэ.

(ТАСС).

А. Б. Аристовай элидхэл ном болгогдон хэблэгдэбэ

Политическэ литературын гүрэнэй хэблэл 1959 оной ноябриин 6-да Московско Соведэй баярай заседани дээрэ нүхэр А. Б. Аристовай хэһэн «Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 42 жэлэй ой» гэһэн элидхэлые ном болгон хэблэжэ гаргаба.

Энэ ном олон тиражтайгаар хэблэгдээ.

(ТАСС).

Калининградска область гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ

Калининградска областиин хүдөө ажахын ажалшад КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө тэмсэн, һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид, ноябриин 10-да 103,3 процент дүүргэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 24,5 мянган тонно һүн гүрэндэ үлүү ехээр худалдагдаа. Һү гүрэндэ худалдалга үргэлжэлһөөр.

Бухарска областиин хлопок таригшадай амжалта

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Узбекистанай КП-гэй Бухарска обкомдо, облисполкомдо эльгээһэн амаршалга дотороо, хлопок ургуулжа абалгаар ехэ амжалта туйлаһантайнь, гүрэндэ хлопок худалдаха социалистическэ уялгаяа дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан Бухарска областиин бүхы ажалшадые халуунаар амаршалаа.

Областиин колхозууд, совхозууд гүрэндэ бүхыдөө 290 мянган тонно хлопок, тэрэ тоодо түсэбһөө гадуур 19 мянган тонно худалдаһан байна. Худалдаһан бүхы шахуу хлопогынь нэгэдэхи сортоор абтаа.

(ТАСС).

Партийна кабинедэй хүдэлмэриин дүй дүршэл

Лекцинүүдые һониноор уншуулхын түлөө

Партиин XXI съездын, КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые олониитэдэ ойлгуулхын тулада политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй Кяхтын аймагтахи отделени ехэ хүдэлмэри ябуулна. Манай аймагтахи отделенидэ зуу гаран гэшүүд бии.

Уншагдадаг лекцинүүдэй шанарыень һайжаруулхын, һонирхолтой болгохын тулада манай аймагтахи отделениин правлениин дэргэдэ хэдэ хэдэн секцинүүд байгуулагданхай. Жэшээнь, ниитэ политическэ, хүдөө ажахын, юридическэ болон бусад секцинүүд бии. Гадна хүдөөгэй лекторнүүдэй хүдэлмэрине эмхидхэхэ зорилготой хүдөөгэй бүлэгүүд бии болгогдонхой. Наушка станцида, Хоронхой, Усть-Кяхта, Ехэ Нуга нютагуудай дунда һургуулинуудай дэргэдэ, мүн Кяхтын совхоздо иимэ бүлэгүүд байгуулагдаһан юм. Эндэхи лекторнүүд хүн зоной дунда 300 гаран лекци уншаба. Жэлэй эхинһээ хараха болоо һаа, манай бүлгэмэй лекторнүүд 900 гаран лекци уншаһан байха. Энээнтэй хамта уншагдадаг лекцинүүдэй темэ олон ондоо болоо. Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури, партиин түүхэ шудалагшадта зорюулан олон лекци уншагдаа. Мүн политэкономи, промышленностиин, барилгын, транспортын, хүдөө ажахын экономико шудалагшадта зорюулжа, 70 гаран лекци уншагдаһан байна. Гадна уласхоорондын байдалаар, научна атеизмын, медицинын темээр лекцинүүд уншагдадаг. Партиин XXI съездын, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые олониитэ ажалшадта ойлгуулха зорилготойгоор бүхы лекцинүүд уншагдаһан байха.

Партиин түүхэ шудалагшадта туһаламжа болгон манай бүлгэмэй үүсхэлээр кинолектори эмхидхэгдээ. Партиин райкомой секретарь нүхэр С. В. Чебунин, партиин райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша нүхэр Н. Б. Павлов, политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша нүхэр П. Г. Протопопов болон бусад бэлэдхэл ехэтэй лекторнүүд эндэ лекци уншаа. Энээнһээ гадна, партиин түүхээр, политэкономёор, үйлэдбэриин экономикоор, атеизмын темээр олон лекцинүүдые бэлэдхэжэ уншахада һайн байба гэжэ харуулаа.

Олониитэдэ ойлгосотойгоор, һониноор лекци уншадаг мэргэжэл шадабаритай лекторнүүд манай бүлгэмдэ олон. Жэшээнь, аймагай хүдөө ажахын инспекциин главна зоотехник нүхэр С. С. Артамонов хүдөө ажахын темээр һони һонин лекцинүүдые уншадаг юм. Мүн энэ инспекциин агроном нүхэр А. М. Филатов, хүдөө ажахын техникумэй багша нүхэр Э. А. Вельвер гэгшэдэй лекциие олониитэ һонирхон шагнадаг байна. Манай бүлгэмэй гэшүүн С. Н. Ипатьев «Мүнөөнэй Хитад орон», «Нүхэр Н. С. Хрущевой Америка ошожо ерэһэн тухай» болон бусад лекцинүүдые уншахадань хүн зон ехээр һонирхобо. Лекторнүүд Р. Ф. Тугутов, А. С. Атутов гэгшэд шажан мүргэл болон эрдэм ухаан тухай лекцинүүдые уншадаг. Лекци һонирхолтойгоор уншадаг лекторнүүдые тоолохо болоо һаа олон. Лекционно хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнь түлөө манай бүлгэмэй хэдэ хэдэн хүнүүдые республикын отделени баярай грамотаар шагнаһан байна. Жэшээнь; лекторнүүд М. М. Черняева, Н. П. Мунгалова, А. Ф. Гаськов, П. С. Отчалко, Б. Ц. Эрдынеев гэгшэд иимэ грамотаар шагнагдаба.

Манай отделени партийна, советскэ эмхи зургаануудай туһаламжаар, мүн бусад олон хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байдаг. Аймагай центртэ культурын университет байгуулагданхай. Тэндэ уран зохёол, кино, театр, уран зураг, хүгжэм, марксистско-ленинскэ эстетикэ тухай лекцинүүдые тусгаар эрдэм һургуулитай хүнүүд уншадаг юм. Гадна Наушка станцида иимэ университет байгуулагданхай.

Бүлгэмэй гэшүүд асуудал харюугай үдэшэ эмхидхэлсэдэг. Тусхай темээр үдэшэнүүдые үнгэргэхэтээ хамта манай лекторнүүдэй туһаламжаар үнгэтэ газетэ гаргагдадаг болонхой. Ниитын гурим эбдэдэг, архидадаг, хулигаан ябадал гаргадаг хүнүүдтэй тэмсэхэ зорилгоор хоёр конференци үнгэргэгдөө.

Хизаар ороноо шэнжэлхэ Кяхтын музейтэй хамта нүүдэл лектори эмхидхэһэн байгаабди. «Долоон жэл соо Бурят ороной экономико, соёл культура», «Россин гүрэнтэй Бурят ороной нэгэдэһээр 300 жэлэй ой», «Эрдэм ухаан, шажан мүргэл» гэхэ мэтын темээр нүүдэл фотозурагуудтай выставкэ эмхидхэгдээ һэн.

Партиин райкомой пропаганда, агитациин таһагтай хамта түрүү дүй дүршэл тухай тусгаар хоёр хуудаһа гаргаһан байгаабди. Габьяата агроном нүхэр Кудиновай бэшэһэн «Гектар бүриһөө 300 центнер кукурузын түлөө», малшан нүхэр Цоктоевой бодо мал таргалуулдаг дүй дүршэл тухай, габьяата зоотехник нүхэр Артамоновой бэшэһэн хуудаһанууд хэблэн гаргагдаа юм.

А. Чуянов,
Политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй Кяхтын аймагтахи отделениин харюусалгата секретарь.

«Бурят үнэндэ» бэшэһэнэй һүүлээр

Шэнэ „машинанууд“

Иимэ гаршагтай шүүмжэлэл бэшэг манай газетын октябриин 10-най номертохи «Халаахайн» буланда толилогдоһон юм.

Тэрээн соо Яруунын аймагай «Коммунизм» колхоздо таряанай гээгдэлтэй тэмсэл ябуулагданагүй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Шалгаад үзэхэдэ, бэшэг соохи баримтанууд булта зүб байба. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Сампилондо шанга һануулга хэгдээд, дурсагдаһан дутагдалнуудаа дары усадхахыень дурадхагдаа гэжэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Таряшинов редакцида мэдээсэбэ.

„Үбэлжэлгэдөө бэлэн бэшэ“

Хориин аймагай «Дружба» колхоз үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхээ. Байса, Үбэртэ гэжэ газарта үбэлжэхэ хонидой зарим отарануудай дал заһабарилагдаагүй, задагай зайдан, мүн хонишодой байха гэр дулаалагдаагүй гэжэ манай газетын октябриин 20-ной номерто дээрэ дурсагдаһан гаршагтайгаар толилогдоһон статья соо тэмдэглэгдэһэн юм.

Хориин аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциһээ манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар колхозой правлениин зүгһөө зохихо хэмжээнүүд абтаба. Колхоздо таригдаһан түрнепс хуряагдаа. Малай байранууд заһабарилагдаа, гүүртэ, отарануудай байха газарта шэнэ байранууд үшөө баригдажа байна.

Москва. СССР-эй Наукануудай академиин тоололгын центр. Математическа элдэб бодолго бодохо талаар энда ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. БЭСМ-2 гэжэ тоололгын электронно машина секунда соо математическа найма мянга гаран операци хэжэ үрдидэг байна. **Зураг дээрэ:** инженер В. В. Чибисов БЭСМ-2 машинын хүдэлмэрине хинажа байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Өөһэдынгөө хүсөөр үбэлжэлгэдөө бэлдээ

Нэмэри дулаан Толгой гэжэ газарта Хэжэнгын Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хониной нэгэ отара байрладаг. Энэ отарые дүршэлтэй хонишон Дамби Жалсановай хүтэлбэрилдэг бригада хаража байдаг. Тэрэнэй эбтэй эетэй бригадада хонишод Цырендулма Дашиева, Хэжэнгын сомоной Соведэй депутат, комсомол басаган Чимитма Жалсанова хүдэлдэг юм.

Ажал хүдэлмэреэ абьяастай түргөөр бүтээжэ байдаг энэ бригадынхид жэлэй эхинһээ хойшо нэгэшье хони гарзалуулаагүй. «Толгоймнай хонишод бэрхэл зон даа» гэжэ нютагаархиниинь дэмы магтадаггүй. Үнэхөөрөөшье Толгойн отарынхид нооһо хайшалха, түл абаха уялга, түсэбүүдээ жэл бүри үлүүлэн дүүргээд лэ байдаг. 100 хониин бүриһөө 100 хурьга абаагүй ушар гэжэ эндэ байхагүй. Жэшээлхэдэ, байгша оной үнгэрһэн 10 һарын туршада 298 хониинһоо тэды шэнээн хурьган абтаад, хоролтогүй, тобир таргаар түлжүүлэгдэнэ. Тиихэдэ хониин бүриһөө 3 килограммһаа үлүүхэн шэрүүбтэр нооһон хайшалагдажа, гүрэндэ худалдагдаа.

Эндэхи хонишод байгша ондо хонидойнгоо тэжээл имагтал өөһэдынгөө хүсөөр бэлдэхэ, үбэлжөөнөө заһабарилха, дулаалха гэжэ шиидээд, колхозойнгоо правленидэ мэдүүлһэн юм. Энэ мэдүүлгэнь ехэтэ һайшаагдаа бэлэй. Хонишод абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргээ. Богонихон болзорто 1500 центнер эрхим шанартай үбһэ хонидойнгоо байрын хажууда һурилөөд, 90 тэргэ зелёнко хуряажа сомобо. Һайн шанартай, элбэг тэжээл бэлдэхын тула нүхэр Жалсанов шангаар ажаллаа һэн. Теэд энэ нүхэрэй 68 наһатай аад, иимэ хүнгэхэнөөр, иимэ дорюунаар ажаллажа байхадань нютагаархиниинь магтангүй яахаб даа.

Үнгэрэгшэ зун нүхэр Жалсановай бригадада нарин нооһотой хонидой отара даалгагдажа үгтөө һэн. Колхозой правлени эрхим нооһотой меринос үүлтэрэй 318 хони эгээл бэрхэ хонишондоо даалгаха гэһэн байгаа. Тэрэнь нүхэр Жалсановта тудаа бшуу. Теэд зүбшье тудаа. Дамби үбгэжөөл тушаажа абаһан хонидоо һайса таргалуулжа, үбэлжөөндөө оронхой. Олонхи хонидынь үбэл хурьгалуулагдахаар үрэжүүлэгдээ. Ерэхэ жэл бригадын хонишод 100 эхэ хониин бүриһөө 115—120 хурьга абахын, 3 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалхын түлөө тэмсэнэ.

Н. Бочкин.

Партийна ажабайдал

Коммунистнуудай үүргэ харагданагүй

Ториин аймагай «Красный Октябрь» колхоз ойрын жэлнүүдтэ 2—3 дахин ехэ һү, мяха, үндэгэ, нооһо абадаг болохо гэжэ шиидхэһэн юм. Тиигээд мал ажалаа эрид түргэнөөр хүгжөөжэ, тоо толгойень олошоруулхатаяа хамта ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табиһан байна.

Тэдэ зорилгонууд ямараар дүүргэгдэжэ байнаб?

Асари ехэ долоон жэлэй түсэбэй түрүүшын жэлэй түгэсэхэ дүтэлөөд байхада тоншье хангалтагүй, һанаһан зориһондоо хаанашье хүрэхэгүй байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй болоно. Олоороо баталжа абаһан уялгаһаа байтагай, тааруу сооһь табигдаһан түсэбшье холо дүүргэгдэхэгүй болошоод байнхай. Энэ ушарһаа боложо, гүрэндэ һү, мяха худалдаха шухала хэрэг таһалдуулагдажа байна. Һү худалдаха жэлэй түсэб хахадлаашьедүй, мяха худалдаха түсэбэй дүрбэнэй гурбан хубинь лэ дүүргэгдэжэ байна. Гүрэндэ нооһо худалдаха түсэб оройдоо 63 процентээр дүүргэгдээ.

Тэрэшэлэн малай тоо толгой олошоруулха түсэбшье холо дүүргэгдээгүй. Түл үсөөнөөр абтахаһаа гадна, мал, илангаяа залуу мал олоороо гарзалаа. Жэлэй эхинһээ хойшо 1300-гаад толгой мал, тэрэ тоодо 650-яад залуу мал үхөө.

Малайнгаа тоо толгой түргэнөөр олошоруулха шухала зорилго табиһан байбашье, энэ колхозойхид шэнэ түл эмхитэйгээр абахын тулада горьтойгоор оролдоогүй. 100 эхэ мал бүриһөө оройдоо 63 тугал, 46 хурьган, эхэ гахай бүриһөө 11 поршоонхо абтаад байна. Түл муугаар абтадаг байһанай гол шалтаганууд гэхэдэ, нэгэдэхеэр, мал хайша хэрэгээр ороондо оруулагдана. Эндэ малые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри мүртэйгөөр табигданагүй. Буха, хусанууд жэлэй дүрбэн сагта һүрэг соо ябуулагдажа байдаг. Хонид искусственна аргаар үрэжүүлэгдэнэ гэжэ тоологдодог байбашье, үнэндөө саг сагтаа хурьгалдаггүй, олоороо һубайрдаг байна. Үрэжүүлэгдээ гэгдэһэн хонид юундэ саг соогоо бэшэ, харин хожомдожо хурьгалнаб, һубайрнаб гэхэдэ, тэдэнэр схэнхидээ һүрэгтэ ябаһан хусада ороходоошье орожо, үгыдээшье үгы үнгэрнэ бшуу. Тиихэдэ мүнөө жэл үнеэдээ искусственнаар үрэжүүлхэ гэжэ шиидхэгдэһэн аад, оройдоол 43 үнеэн энэ аргаар ороондо оруулагдаа.

Эдэ бүхы баримтанууд дээрэһээ харахада, мал ажал хүгжөөлгөөр урдаа табиһан ехэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада колхозой правлени болон партийна организаци ёһотой оролдолго гаргаагүй, зоноо элсүүлжэ шадаагүй гэжэ элирнэ. Малай тоо толгой олошоруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ коммунистнуудай үүргэ, нүлөө харагданагүй. Колхозой 50 гаран коммунистнуудай оройдоол 18-ниинь мал ажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байдаг. Теэд малшадаар ажаллажа байһан зарим коммунистнуудшье бусадта эрхим ажалай жэшээ харуулнагүй, абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл хэнэгүй.

Хэрбээ колхозой бүхы коммунистнууд малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө шармайн оролдоо һаа, ехэ юумэ хэхэ, зоноо элсүүлжэшье, ударидажашье шадаха гэжэ һанахаар юм. Тэдэнэй дунда мал харууһалха, эдеэлүүлхэ дүй дүршэл ехэтэй хүнүүд олон. Теэд парторганизациин зүгһөө коммунистнуудай үүргэ, нүлөөе, харюусалгые дээшэлүүлхэ талаар оролдолго гаргагданагүй. Мал харууһалха дүй дүршэлтэй аад, энэ тэрэ хүдэлмэри хээ нэрэтэй боложо, «дүндыхэн» ябадаг коммунистнууд энэ колхоздо бии. Энээн дээрэһээ харахада колхозой партийна организаци, тэрэнэй бюро мал ажал дээрэ коммунистнуудые олоор табихаяа оролдоногүй. Тиихэдэ партийна бюрогой секретарь нүхэр Б. Д. Дамбаев өөрөө зоотехник мэргэжэлтэй хүн аад, мал ажалаа ёһотойгоор хүгжөөхын түлөө оролдоногүй, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хам оролсоногүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Мал харууһалха, эдеэлүүлхэ, үсхэбэрилхэ шэнэ түрүү арганууд нэбтэрүүлэгдэхэеэ болишоо. Хэрэглэжэ захалһан зарим һайшаалтай аргануудшье орхигдожо байнхай. Жэшээлхэдэ, урдань нэгэ үе тугалнууд эхэһээ һалгаагдажа, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэдэг болоһон юм. Энэ аргын алишье талаараа һайн байһаниинь харагдаһан байгаа. Теэд һүүлэй үедэ энэ арга хэрэглэгдэхэеэ болижо байна. Тиихэдэ хурьгадые үбэлэй сагта олоорнь абажа, кошарно-базовэ аргаар түлжүүлхэ тухай миин хөөрэлдөөнһөө сааша ошогдоногүй. Энэ аргаар хурьгадые түлжүүлхын тулада хонидоо дүтэрхы, богони болзорто олоорнь хурьгалуулха хэрэгтэй бшуу. Теэд искусственна аргаар мүртэйгөөр үрэжүүлэгдэдэггүй, миил бэлшээридэ ябаад хусада ороһон хонид һубарижа, ондо ондоо сагуудта хурьгална ха юм.

Урда жэлнүүдтэ үбһэ тэжээлэй багаар бэлдэгдэдэг дээрэһээ мал ехээр туража ондо ородог, олоороо үхэдэг, ашаг шэмэ багаар үгэдэг байгаа. Малаа үхүүлжэ, ашаг шэмэ багаар абажа байхадаа энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд үбһэ тэжээл дутамагтайбди гэһэн шалтаг ходо дурдадаг байһан юм. Харин мүнөө жэл таряалангайшье, үбһэ ногоонойшье ургаса һайн байгаа. Теэл колхозой хүтэлбэрилэгшэд баян ургасада найдаад, хуряалгаяа ехээр оройтуулһан, малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэжэ шадаагүй байна.

Мүнөө жэлэй малай үбэлжэлгэдэ дутуу дунданууд олон. Отара, гүүртэнүүд малшадаар хүсэд бүридүүлэгдээгүй. Хэдэн зуугаад хонитой отарада 1—2 хүн ажалладаг баримтанууд үзэгдэнэ. Үбэлэй хүйтэнэй хүрэжэ ерээд байхада отара, гүүртэнүүдые малшадаар хүсэлдүүлээгүй байхадань партийна организаци колхозой правлениин, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Дашиевай урда шанга эрилтэ табинагүй.

Зарим гүүртэ, отарануудта малай байранууд хүсэд заһагдаагүй, дулаалагдаагүй байһаар. Малай үбэлжэхэ зарим газарта үбһэ тэжээл зөөгдөөгүй, малшадай һууха гэр заһагдаагүй, дулаалагдаагүй байна. Һаамхай үнеэдэй нэгэ гүүртэдэ табигдаһан инженер Нурминскиин зохёогоошо автоуһалуури хүйтэндэ хүршэнхэй, хүдэлнэгүй.

Артелиин ажахын гол һалбари болохо мал ажалай гээгдэжэ ябаһан шалтагаануудай нэгэн юуб гэхэдэ, малшадай дунда ойлгууламжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Холын гүүртэ, отарануудта, бригадануудта ажаллажа байһан колхозниигуудай дунда лекци, элидхэл үсөөнөөр уншагдана, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Малшадай эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхэ курсанууд мартагдашанхай. Малшадай зоотехническэ һуралсал орхигдошонхой.

Ойрын жэлнүүдтэ малһаа хэдэн дахин ехэ ашаг шэмэ абадаг болохын тулада энэ колхозой партийна организаци мал ажалда хам оролсохо, коммунистнууд ударидахы үүргэ, нүлөөгөө харуулха бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. Аюшеев, манай корр.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ДҮЙ ДҮРШЭЛЫЕ ҺААЛИШАД ЗҮБШЭН ХЭЛСЭНЭ

Һаяхан аймагай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд «Дружба» колхозой һаалишадай дунда уншагшадай конференци үнгэргэбэ. Конференцидэ хабаадагшад нүхэр В. Котлыковагай «Красный опытник» колхозой һүнэй һаалиин фермын хүдэлмэриин дүй дүршэл» гэһэн номые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Һаалишад Г. Чагдурова, М. Занданова, М. Доржиева гэгшэд үгэ хэлэхэдээ ооһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө. Тэрэшэлэн конференци дээрэ хүршэ фермын һаалишан нүхэр Н. Соковикова оорынгоо хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэбэ.

Һүүлээрнь конференцидэ хабаадагшадта аймагай Культурын байшангай уран һайханай бүлгэмэйхид һонирхолтой концерт харуулаа.

«Кударинский колхозник» газетэһээ.

КЛУБЫЕ ДААГША ОТАРА ТУШААЖА АБАБА

Баруун Хасууртын хүдөөгэй клубые даагша коммунист Цырен-Жамса Доржиев хонишон болохо гэжэ шиидээд, Хориин совхозой 4-дэхи фермэдэ ажаллахаяа ошобо. Тиигээд һаяхан энэ нүхэрнай 587 толгой хониной отара тушаажа абаба. Тэрээнтэй хамта совхозой дүршэлтэй хонишон Пунсык-Лхама Дамбиева, тэрэнэй нүхэр Чимит гэгшэд ажаллаха юм.

Мүнөө нүхэр Доржиевай хүтэлбэрилдэг хонишодой отарынхид үбһэ тэжээлээ хорёодоо шэрэжэ байнхай.

«Красная заря» гэжэ Хориин газетэһээ.

ҺОНИРХОЛТОЙ НААДА ХАРУУЛАГШАД

Байкальск тосхондо уран һайханай бүлгэм эмхидхэгдэһээр үнинэй юм. Энэ бүлгэмэйхид үргэн ниитэ зоной дунда саг үргэлжэ һонирхолтой концерт, наада зугаа табижа хүндэтэй болонхой.

Тэдэнэр үнгэрһэн һунгалтын, һайндэрэй үдэрнүүдтэ концерт табижа, ажалшадые ехэтэ һонирхуулһан байна. Нүхэд Плотникова, Коновалова, Сокольников, Пономарчук, Терентьев гэгшэд эдэбхитэйгээр, гоё һайханаар наадажа, харагшадай зүгһөө халуунаар уг-тагдажа, үндэр сэгнэлтэ абаа.

«Красный Байкалец» гэжэ Хойто-Байгалай аймагай газетэһээ.

ЭДЭБХИ, ҮҮСХЭЛТЭЙ ПИОНЕРНҮҮД

Аймагай түб тосхоной һургуулиин пионернүүд арад зоной дунда ном тарааха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Ном тэбэриһэн үхибүүдэй айл бүхэндэ ороод байхые харахат. Мүнөө 53 пионернүүд үдэр бүри шахуу һуралсалайнгаа һүүлээр тосхоной айлнуудаар ябажа, ном тараадаг һайн һайхан заншалтай болоо. Тэдэниие хүнүүд халуунаар угтадаг юм. Пионернүүд мүнөө 350 түхэригэй ном худалдаад байна.

«Победа» гэжэ Тарбагатайн газетэһээ.

ТҮРҮҮ ФЕРМЫНХИДТЭ ДАМЖУУЛГЫН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

Лазогой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин комсомол-залуушуулай фермын һаалишад эрхимлэжэ ябаһаар үнинэй. Тус фермын һаалишад энэ оной үнгэрһэн юһэ һарын туршада даажа байһан үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1700 литр һү һаажа, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ гараба. Тиигэжэ ВЛКСМ-эй райкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Мүнөө тэдэнэр ноябрь, декабрь һарануудта бүри ехэ һү һаахын тула ехээр оролдожо байна.

«Знамя Победы» гэжэ Прибайкалиин газетэһээ.

ҮРЭ ЖЭМЭСЭЙ ҮНДЭР УРГАСА УРГУУЛАГША

Александр Петрович Мурзиниие Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхоздо таниха, мэдэхэгүй хүнүүд үгы юм. Нютагайнь зон энэ үбгэниие «манай агроном» гэжэ нэрлэдэг. Колхоздоо 29 жэлэй туршада ажаллажа ябахадаа даалгагдаһан хэрэгтээ ходо үнэн сэхээр хандадаг байна.

Һүүлэй 3 жэлэй туршада Александр Петрович садеводоор хүдэлмэрилжэ, үрэ жэмэсэй үндэр ургаса хуряадаг болоо. Мүнөө жэл нүхэр Мурзин хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ ургаса хуряагаа. Тэрэ дунда зэргээр 40 центнер элдэб үрэ жэмэс ургуулжа, олзо доход ехээр колхоздоо оруулжа шадаа.

«Под знаменем Ленина» гэжэ Заиграйн газетэһээ.

Айл бүхэндэ газетэ!

Газетэнүүд хожомдуулагдана

Арбаад жэлэй саана Ахын колхозууд Мондоһоо шаргаар, эмээл морёор, 8—9 хоногто почто зөөдэг байһан юм. Зарим үедэ харгы замай муу, гасуур болоһон дээрэһээ хахад һара боложо газетэ, журнал абтадаг һэн.

Һүүлэй жэлнүүдтэ почто зөөлгэ үндэһөөрөө һайжаруулагдаа. Мүнөө Улан-Удэһөө Орлик хүрэтэр агаарай харгы зам байгуулагдажа, самолёдоор почто һаадгүйгөөр шэрэгдэдэг, хүнүүд хэрэгтэй газартаа ошодог болоһон байна. Республикымнай шэнэ газетэнүүд тэрэ үдэртөө холын хүдөө тосхонуудта хүргэгдэжэ байдаг.

Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой гэшүүд энэ жэлдэ яһала олон газетэ, журналнуудые абажа байна. Колхозой айл бүхэн 2—3 хэһэг газетэ, журнал абана. Жэшээлхэдэ, колхозой залуу һаалишан Дулма Будаева «Бурят үнэн», «Молодежь Бурятии», «Красные Саяны» газетэнүүдые абажа уншана. Хэдэ хэдэн газетэ, журналнуудые абадаг айлнууд олон. Эндэхи үбгэд, хүгшэд түрэл хэлэн дээрээ хэблэгдэдэг «Бурят үнэн» газетые ехэ һонирхон уншадаг юм.

Гэхэтэй хамта ажалшадай захижа абадаг газетэнүүдые ээдтэнь хүргэхэ хэрэгтэ ехэ дутагдал бии. Колхозой һаалишад, хонишодто газетэ хожомдуулагдажа хүргэгдэнэ. Тэдэнэр захиһан газетэ, журналнуудаа саг соогоо абанагүй. Номто гол гэжэ нютагтахи мал[шад] Н. Добшонов, С. Семенов, Х. ...паева гэгшэд захиһан газетэнүү[дээ] абахын тула аяар арбаад кило[метрэй] газартахи колхозойнгоо тосхон ошоно. Заримдаа бүхэли[һаараа]раршье газетэнүүд асарагдаһа[гүй]. Бүри һаяхан эндэ иимэ ушар бо[лоһон] юм. Колхозой малшан Сы... Семенов нэгэ шухала хэрэгээр колхозой правлени ошохо баатай [бо]лоо һэн. Тэрэ үбгэнэй эндэ ерэхэдэ колхозой парторганизациин се[крет]арь нүхэр Патархеев монсо[гор] оройгдоһон нэгэ һарын «Бу[рят] үнэн», «Красные Саяны» газетэ[нүү]дые үгэһэн байгаа. Тэрэнь юрэ[дөө] хоёр айлай захиһан газетэ байба. Харин энэ газетэнүүдэй б... та юм гү, али зарим номернүү[д] үгышье байһаниинь мэдэгдэнэ. Хэды сагай үнгэрһэн, хуушар[һаһан] газетэнүүдые хэн һонирхо[жо] уншаха һэм.

Ажалшадай захижа абадаг га[зе]тэнүүдые ээдтэнь хүргэхэ, тэд[энэй] дунда ойлгууламжын хүдэл[мэри] ябуулха талаар горьтой дута[гдал] бии. Энэ асуудалда колхозой па[ртийна] организациин секретарь нүхэр [Па]тархеев анхаралаа хандуулна[гүй]. Захиһан газетэнүүдые саг со[огоо] ээдтэнь хүргэжэ байха тиимэ б[эр]хэшээлтэй бэшэ ха юм. Юундэ газетэнүүд колхозой правлени[дэ] дарагдаад хэбтэнэ гээшэб?

Д. Дугаров, хүдөө бэшэгш[э].

Ниитын түлөөлэгшэдэй үүргэнь ехэ

1960 ондо гараха газетэ, журналнуудай захил мүнөө хаа хаанагүй абтажа байна. Хэблэл тараалгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ гээшэ политическэ ехэ удхашанартай хэрэг мүн. Ажалшадай дунда хэблэл тараалгада «Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна, партийна, комсомолой, профсоюзна организацинууд, хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Ганса Улан-Удэ городой предприяти, эмхи зургаануудта хэблэл тарааха 316 ниитын түлөөлэгшэд тоологдоно.

Тэдэнэр ерэхэ жэлдэ абтаха газетэ, журналнуудай гурбанай нэгэ хубииень ажалшадай дунда тарааха юм. Хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэдэй хэр ехэ үүргэ дүүргэхэ, ямар ажал хэхэ байһыень энэ жэшээ дээрэһээ харамаар.

Улан-Удын судна заһабарилгын заводой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Карташова ажалшадай дунда хэблэл тарааха хэрэгтэ ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Евдокия Тимофеевна дүрбэдэхи жэлээ тус заводой хүдэлмэришэдэй дунда газетэ, журналнуудые тараана. Ямар нэгэ хүдэлмэришэнэй газетэ, журнал абаха болзорой дүүрэхэ болоо һаань, нүхэр Карташова энээн тухайнь һануулжа, захилыень у[ла]жэлүүлнэ. Жэл бүри тэрэ эн[дэ] бүхы хүдэлмэришэд, алба хааг[шад]һаа захил абана. Евдокия Ти[мо]феевна мүнөө хэблэл тараа[лга] эхилһэн сагһаа хойшо богони [бол]зор соо захил абалгые дүүр[гэһэн] байха юм.

Байкало-Селенгын технич[ескэ] участогай инженер Алексей Ни[ко]лаевич Хамзин ажалшадай [дунда] хэблэл тараахын тула ехэ а[жал] хэнэ. Ерэхэ жэлдэ абтаха газ[етэ,] журналнуудай захил абалгые [эмхи]тэй һайнаар үнгэргэлгын [ехэ] удхашанартай байһан тухай з... хэл тэрэ хээ юм. Ямар айлай г[азе]тэ, журнал абадаггүй байһ[ые] Алексей Николаевич өөрынгөө хэлээр тодоруулжа, тэдэ айлн[уудта] ошоод, хэблэл тухай хөөр[эжэ] үгэдэг, тиигээд заатагүй захил[уу]даг юм. Ингэжэ тэрэ хэблэл за[хил]шадай тоо олон болгоно.

Хэблэл тараалгада эдэбхи[тэй]гээр хабаадалсадаг иимэ ни[итын] түлөөлэгшэд бусад предприяти[, эм]хи зургаануудта олон. Тэдэнэр [по]литическэ ехэ удхашанартай а[жал] дүүргэжэ, мүн ажалшадай [эри]турна эрилтые хангажа байна юм.

Н. Хазага[ев]

Байгаалиингаа баялигые наринаар хамгаалая!

бириин сэгнэшэгүй ехэ байгаа- баялигые түргөөр ашаглаха далда партиин XXI съезд ехэ рал хандуулһан юм. Энээнтэй арамдуулан, Бурядай АССР-эй аалиин баялиг түүхэтэ долоон эй туршада мүн лэ ехээр ашагжа үргэлжэлхэ байна.

еспубликынгаа ашагта малтануудые зүбөөр ашаглахынгаа угаар байгаалиин үзэсхэлэн газарнуудые аршалан хамгаалэшэ угаа шухала. Гэхэ зуура алиин үнэтэ баялиг—ой модо, түрөөл хамгаалха асуудалда зохихо анхарал хандуулаггүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. эрэй болоходо бага бэшэ талдээрэхи ой модон, үнэтэй сэнангууд шатан хосорно. Зарим шад элдэб ан гүрөөлнүүдые, у, загаһа гэхэ мэтые хорюулсагта хуули бусаар хюдадаг а. Байгал далайда шудхадаг мүрэнүүдээр модо урадхуулаг- болоһоной шалтагаанаар элзагаһан түрһэсэ хаяхаяа тэдэ мүрэнүүд өөдэ гарахаяа болиһ. Промышленна предприятинуудгарадаг муухай уһан республигол, нуурнуудта табигдажа, уһа ирлахаһаа гадна, бүхы амиды тадые үгы хэнэ.

элхэй дээрэ онсо өөрэ илгаатай гал далайн ан амитадые, мүн ай шадархи ургамалнуудые арлан хамгаалха гээшэ экономиа, научна талаараа онсо удхаартай юм. Гэхэ зуура энэ асууа зохихо анхарал хандуулаггүй байгаа. Байгал далайда ли, хадаран, хаб загаһан үсхэлэгдэдэг. Далай шадархи ой булган, хэрмэн, мүн бусад үнэан байрладаг юм.

СФСР-эй Министрнүүдэй Совешиидхэбэреэр байгша оной авһарада манай республикада ай комисси ерэжэ, Байгал даи баялигые зүбөөр ашаглаха, алан хамгаалха асуудалые жэлээ. Тэрэ комисси РСФСР-эй истрнүүдэй Соведэй үзэмжэдэ н хэмжээ-ябуулгануудые дуаа. Байгал шадархи Баргажа- заповедиигые үргэдхэхэ, дазахаархи ой модо отололгые, э шубуу, хаб загаһа агналгые ншуулха, загаһа үсхэбэрилхэ дуудые далай шадар олоор ба-, далайда шудхадаг гол мүрээй уһые сэбэрлэхын тула промленна предприятинуудта тусхай эрэлгэнүүдые тодхохо тухай тэдэ адхалнууд соонь хэлэгдэнхэй. ФСР-эй Министрнүүдэй Совет ссиин дурадхалые хаража , «Байгал шадархи байгаа- баялигые аршалан хамгаалзүбөөр ашаглаха тухай» тог- баталан абаа. Байгаалиин лигые хамгаалха хэрэгтэ парправительствын зүгһөө туйлай анхарал хандуулагдадаг байнинь дээрэ дурсагдаһан тогтоол эһээ элирэн харагдана.

оссин түрүү үзэл бодолтой эрэдэй туһаламжаар 1915 ондо уулагдаһан Баргажанай запоик Байгал шадарай үнэтэй сэнангуудые, тэрэ тоодо булгануу- хамгаалха, үсхэбэрилхэ гэһэн илготой юм. Енисей мүрэнһөө ион далай хүрэтэрхи газар дай- байгуулагдаһан гансахан заедник дэлхэй дээрэ тон хомор һон ангуудые үсхэбэрилхэ, наар аршалан хамгаалха тушаа бэшэ ажал хэнэ. Энэ заповедэ үнинһөө хойшо үнэн сэхээр ажалладаг Черных, Романов гэгшэдэй бүлэнэр ангуудые олошоруулха, байгаалиин баялигые наринаар сахиха тушаа оролдосотойгоор ажаллана. Заповеднигтэ хүдэлдэг научна хүдэлмэрилэгшэд үнэтэ ангуудые олошоруулха, ургамалнуудые шэнжэлхэ тушаа научна ехэ ажал хэдэг байна. Үни урданһаа хойшо суутай болоһон Баргажанай булган хадалиг ой тайгада яажа ажамидарнаб гэһэн асуудал эрдэмтэдые ехээр һонирхуулна. Энээн тушаа научно-шэнжэлэлгын олон тоото номууд бэшэгдээ. Байгал шадар ажамидардаг буга, хандагайнуудай, хэрмэн, хаб загаһануудай үдэсэ тухай научно-шэнжэлэлгын бага бэшэ ажал хэгдэнэ. Эндэхи биологууд Байгал шадар ургадаг ургамалнуудые шэнжэлжэ, һонирхолтой тобшолол хэнэ.

Түрэл республикынгаа үзэсхэлэн гоё байгаалие, тэрэ тоодо Байгал шадарай ангууд болон ургамалнуудые хамгаалха тушаа заповеднигэй хүдэлмэрилэгшэд хэды ехэ оролдолго гаргабашье, хүшэ хүрэхэгүй байна. Тиимэһээ энэ хэрэгтэ республикын ажалшад—ангуушад, загаһашад, комсомолшууд болон пионернүүд, бүхы һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаха зэргэтэй.

Хизаар ороноо эзэн ёһоор шэнжэлээд, байгаалиин үзэсхэлэн гоё газарнуудые, ургамалнууд болон ангуудые наринаар аршалан хамгаалаад байгаа һаа, ажабайдалаа улам һайхан болгохо, сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхэ аргатай болохо байнабди.

Т. Мартынов,
Баргажанай заповеднигэй директор.

МАНАЙ НҮХЭД

Үнинэй сабхишан

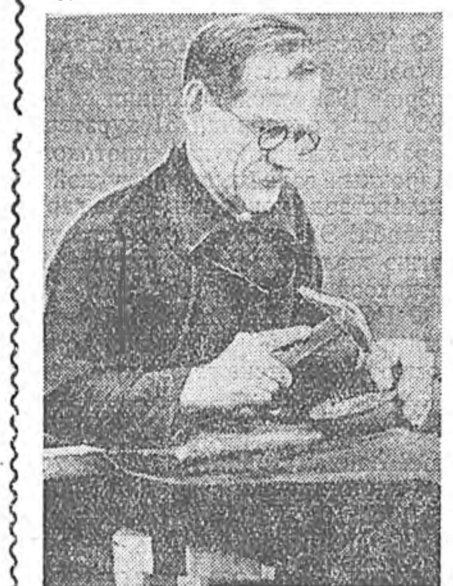
Улан-Удэ хотын Сталинай нэрэмжэтэ үйлсэдэхи зүүн, баруун тээшээ гонзойһон, урда талаһаа үргэн ехэ сонхотой, набтаршаг ута гэрэй үүдэ нээгээд ороходо, зосоогоо һаруул гэрэлтэй.

Энэмнай «Коминтерн» гэжэ олзоборилгын артелиин сабхиин мастерской юм. Эндэ ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулагшад олон...

— Танилсагты, үнинэй сабхишан, хоёр дайнда хабаадаһан, манай цехын түрүү мастер Алексей Степанович Галкин гээшэ,—гээд ахалагша мастер нүхэр Мантушкин, таахада, жараад наһатай нэгэ үбгэнтэй танилсуулба...

Хэдэн үгэ андалдахадамнай үнэхөөрөөшье үнинэй түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн байба. Алексей Степанович сабхишанай мэргэжэл олоһоор гуша гаран жэл болоо. 12 наһатайдаа һурагшаар орохо гэжэ шиидээ һэн. Ажал хэрэгтээ оролдосо ехэтэйгээр хандажа, хоёр жэлэй турша дотор сабхишан мастер болотороо ургаа һэн. Жэл тухай хүдэлөөд, 1917 оной намар сэрэгэй албанда мордоһон байгаа.

Алас Дурнадахи морито бүлэг сэрэгэй бригадын тагнуулшан ябажа, уялгата албаяа эрхимээр дүүргээд, удангүй түрэл нютагтаа бусаһан байха.

...Он жэлнүүд оногдошогүй түргэнөөр үнгэрбэ.

1941 оной июнь...

Эхэ орондомнай добтолон ороһон Гитлерэй фашистнуудта эсэргүү эрид хатуу сохилто үгэлсэхын тула Алексей Степанович хоёрдохёо фронт мордоо бэлэй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дүүрэмсээр һөөргөө түрэл нютагтаа бусажа ерээд, уданшьегүй өөрынгөө мэргэжэлээр ажаллажа эхилбэ. Одоол тиихэдэ Алексей Степанович бүри эршэмтэйгээр ажаллажа захалаа һэн. Дайнай хойто тээхи табан жэлнүүдэй үедэ Алексей Степанович социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ходо ябалсан, олондо мэдээжэ, алдартай суутай болоо.

Нүхэр Галкин ажалдаа амжалта туйлажа, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаһанайнгаа түлөө «РСФСР-эй олзоборилгын кооперациин мүрысөөндэ шалгарагша гэһэн тэмдэгээр, БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Бурпромсоведэй правлениин Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа юм. Мүн Бурпромсоведэй правлениин зүгһөө үнэтэ шангуудта хүртэһэн, хэдэн дахин Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн байха.

Улан-Удын горсоведэй депутат байһан туладаа ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг.

Алексей Степанович олон жэлдэ ажаллажа олоһон дүй дүршэлөө залуушуулда ходо хөөрэжэ үгэдэг. Тэрээндэ заалгаһан нүхэд Соловьев, Спиридонов, Кузнецов болон бусад мүнөө дүршэлтэй хүдэлмэришэд болонхой.

— Жэл болоод, пенсидэ гараха болзорни хүсэхэнь. Теэд совет хүнүүдэй иимэ ехэ амжалта туйлажа, замбуулиние гаталан, Һарада хүрөөд байхада, үшөө олон жэлдэ хүдэлжэ, коммунизмын илалтые бүри түргэдхэлсэхэ дуран хүрэнэ,—гэжэ үбгэн сабхишан үнэн зүрхэнһөө хөөрэнэ.

Д. Балдуев.

Зураг дээрэ: А. С. Галкин.
Фотонь авторай.

Искусствын, уран зохёолой ДЕКАДАДА БЭЛЭДХЭЛ

Арадай артист

РСФСР-эй арадай артист Чойжинима Генинович Генинов бидэнние өөрөө угтаба. Энэ набтархан аад, хурса харасатай, гэрэйхеэрээ хубсалһан, даруу түбшэн зантай хүнние харахадаа шэдитэ дуунуудые тэрэнэй гүйсэдхэдэгтэнь түрүүшээр этигэхээр бэшэ байба.

Дээдэ Хэжэнгын уужам талаар хони мал адуулжа ябаһан юһэтэй бишыхан Чойжинима нютагайнгаа харьялан урдаһан хадын горходые, «урдаһаа нэлбэрхэй һэбхеэн уулаяа» магтан, бурят дуунай ирагуу аялга татагша бэлэй. Багаһаа хойшо өөрөө хуур, лимбэ дархалаад, тэдээн дээрээ наадажа байгаад, дуу дуулахадаа абьяастай һэн. Чойжинима хаанашье ябахадаа—тэрэ сагта шууяа, нэрьеэтэйгээр үнгэргэгдэдэг түрэ хуримда гү, али залуушуулай түүдэбшын наадандашье халимдар даалимба самсынгаа хормой доро лимбэеэл хабшуулаад ябадаг байгаа. —«Хэдышье дуу дуулаха, хүгжэм шудалха эрмэлзэлгэтэй байгаашье һаа, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ аргагүй ехэл бэрхэ саг һэн даа»—гэжэ бууралтад гэһэн толгойтой Чойжинима Генинович тэрэ холынгоо үе сагые һанахадаа нилээд бодолгото болоно.—Ехэл харанхы мунхаг саг һэн даа!

— Тиихэдэ бурядай багашуул һураха аргагүй байгаа бшуу. Харин эдэнэр басаган,—гээд һургуулиһаан һаяхан ерэһэн басаган тээшээ зааба,—золтойл залуу үетэн байна даа.

Удангүй Хэжэнгын талаар:
Харанхы саг хаягдажа,
Халуун наран мандаба.

Хооһон талаар хони мал адуулжа ябадаг, хабарай һалхинһаа сахалайтаһан нюуртай хүбүүд, басагад Хориин һургуулида олооро ородог болобо. Тэдэнэй дунда Чойжинима Генинов бии һэн. Халуун хаһа бэлэй даа. Лама бөөнэрэй мунхаг абаритай, номнолтой тэмсэл эдэ жэлнүүдтэ илангаяа хурсаар бадарба. «Үбгэн Гэлэнэй үгэ» сцено дээрэһээ уншагдадаг, ябууд зохёогдоһон бишыхан шог зүжэгүүд табигдадаг һэн. Тэдэндэ эдир Чойжинима хамагһаа абьяастайгаар хабаадагша бэлэй. Үдэшэ орой залуушуулай нааданһаа тараад ябахада һүниин һонор хонгёо агаарта бурядай шэнэ аялганууд зэдэлдэг байгаа:

Соохорхон тэнгэриин харанхыда
Солбоной туяагай тодо гээшэнь!
Сонорхон бидэнэй залагууста
Сургуулиин эрдэмэй гоё гээшэнь!

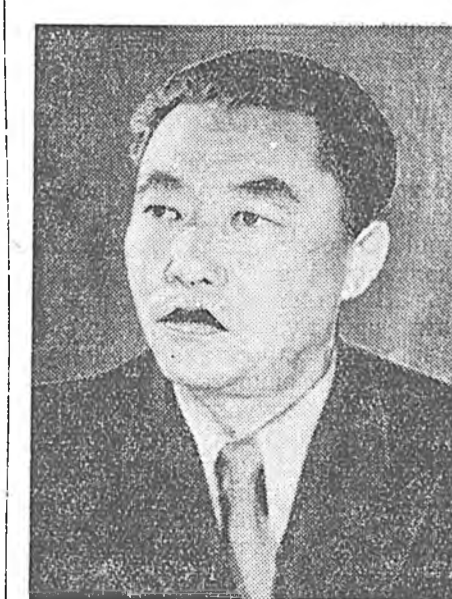
Улаанхан занданаа ургуулсан
Усанхан булагаймнай
һайханиинь бэ.

Уладтам жаргал асарһан
Улаан хуулиимнай һайханиинь бэ.

Тэдэнэй дунда Чойжинимын хоолой онсо илгарагша бэлэй.

— Чойжинима, Чойжинима дуулана,—гэжэ булта таняад омогорходог һэн. Экэл дуунайнь зам Чойжинима Гениновые 1929 оной зун Улан-Удэдэ нээгдэһэн искусствын техникумдэ асараа бэлэй.

Улан-Удэ! Шинии үйлсөөр тэдэ жэлнүүдтэ Ага, Хориин, Алайр, Боохоной дуунууд дэлгэржэ, түрэл арадаймнай сэдьхэлэй гүнһөө мүндэлэн түрэһэн аялганууд баян, фортепьяна, оркестрын абяан доро зэдэлжэ эхилээ һэн. Тэсэбэри, шадабари, ойлгосо хэрэгтэй байгаа. Холын Москваһаа эльгээгдэһэн энхэргэн зантай, мэргэжэл ехэтэй ородууд—хүгжэмэй ород багшанар хүдөөһөө һаяхан ерэһэн хүбүүд, басагадта Глинка, Чайковский, Му-

соргский тухай хөөрэжэ эхилээ бэлэй. Тиихэдэнь шагнагшадай урда шэнэ дэлхэй, хүгжэмэй дэлхэй нээгдэгшэ һэн!

1932 ондо Чойжинима техникумээ амжалтатайгаар дүүргээд, һаяхан нээгдэһэн Бурядай түрүүшын драматическа театрта абтаа. «Тиигэжэ минии драматическа артистын зам эхилээ һэн»—гэжэ Чойжинима Генинович хөөрэнэ.

1939 ондо Чойжинима Гениновтэ Бурядай республикын габьяата артистын нэрэ зэргэ олгогдоо.

— Декада! Энэ үгэ аяар арбан юһэн жэлэй урда тээ баһал мүнөө нэйхидэл бидэ артистнарай сэдьхэл хүлгүүлээ һэн,—гэжэ хэлээд, тэрэ бидэн тээшэ соггойгоор харана. —Би «Баяр» гэжэ хүгжэмтэ драмада Хутармаанай роль наадаа бэлэйб. Москва бидэнние халуунаар угтаа һэн даа. Мартагдашагүй үдэрнүүдэй толон мүнөө болотороо нюдэндэм бадардаг.

Тиигээд бодолгото болон һуутараа:

—Теэд энэ декадамнай бүришье амжалтатайгаар үнгэрхэ бэзэ гэжэ һананаб,—гэбэ.

Тиихэдэ Чойжинима Генинов Ажалай Улаан Тугай орден хайрада, РСФСР-эй габьяата артистын нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Үндэр шанда хүртэһэн манай искусствын хүдэлмэрилэгшэд бүри эршэмтэйгээр ажаллажа эхилээ бэлэй. Чойжинима Генинов өөрынгөө бэлиг шадабарие улам баяжуулан, Баруун Европын классигуудай пьесэнүүдэй гол рольнуудые гүйсэдхэдэг болоо һэн. Шекспирэй «Отелло», Шиллерэй «Муу мэхэ ба инаг дуран» гэжэ зүжэгүүдтэ Ягогой, Вурмын, Н. Балданогой «Олоной нэгэндэ»—ламын, Ж. Тумуновай «Сэсэгмаада» Дамбын рольнуудые гүйсэдхэн, театр харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө.

Чойжинима Гениновэй творческо замынь гансахан зүжэгүүдтэ наадаһаар дүүрэдэггүй. Дайнай һүүлээр хүдөөгэй уран һайханай бүлгэмһөө гүрэнэй Бурят драмын театрта хүдэлхэеэ ерэһэн бэлигтэ артистнууд В. Самандуев, С. Уладаева болон бусадай зүжэгтэ наадажа һуралгадань Чойжинима Генинович тон ехэ туһаламжа үзүүлээ. «Мэргэжэл ехэтэй хүнэй заажа үгэһэн һургаал бүхы наһан соошни мартагдахагүйгөөр хадуугдадаг. Би мүнөө ямар нэгэн зүжэгтэ наадаха бүреэ Чойжинима Гениновичын хэлэһэн, зааһан юумэнүүдые һанадагби»,—гэжэ Виктор Самандуев урмашан хөөрэнэ. «Бэеэ дааһан артист боложо, хүнэй үнэншэмэ зүб образ гаргаха гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ. Иимэһээ бидэнэр өөһэдынгөө мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхын тула үдэр, час бүхэндэ оролдохо зэргэтэйбди. Театр харагшад гээшэмнай гайтайхан лэ шүүмжэлэгшэд хаям. Абаһаар нэгэ үгэ буруу дуугараа һаашни гү, али наадажа байха үедөө ямар нэгэн ондоо алхасашье хээ һаа, ойлгоод лэ байдаг юм. Наадаһан геройнгоо образ тобойсо гаргажа шадаха артист байна даа гэһэн сэгнэлтэдэ хүртэхын тула хүлэһөө нилээд гаргаха хэрэгтэй»—гэжэ тэрэ залуу үетэние һургадаг.

Нүхэр Генинов нэгэ акттай 10 гаран зүжэг бэшэнхэй. Тэдэнь хүдөөгэй клубуудай сцено дээгүүр ходоол табигдажа байдаг юм. Мүнөө «Тодхорто зүүдэн» гэһэн трагеди бэшэжэ дүүргэбэ. Тэрэниинь Бурят драмын театрын коллектив декадын һүүлээр бэлэдхэжэ, ажалшадта харуулхань. «Уужамхан Хэжэнгэ», «Үргэн Ага» гэһэн дуунуудые дуулаагүй хүн үгы шахуу ёһотой. Эдэнэй аялгые Чойжинима Генинов зохёоһон байгаа. Энэ нүхэрнай шэнжэлхы удхатай статьянуудые олоор бэшэдэг. «Сцено дээрэһээ хайшан гэжэ үгэнүүдые хэлэхэб» гэһэн томохон зохёол бэшэжэ, бэлэн болгонхой. Композитор Г. Дадуевтай сугтаа «Лимбэ дээрэ хайшан гэжэ наадажа һурахаб» гэһэн хүдэлмэри бэшээд, хэблэлдэ гаргуулхаяа байна.

Бурят ороной искусствын хүгжэлтэдэ элитэ ехэ габьяатай байһыень хараадаа абан, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум тэрээндэ Россин Федерациин арадай артистын хүндэтэ нэрэ зэргэ 1957 ондо олгоо һэн.

А. Жамбалдоржиев.
Ч. Дарибазарон.

Ажалайнгаа үдэрые 7 часта оруулба

«Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай хүдэлмэриин үдэр богони болгохо хэрэг дүүргэхэ, тэдэнэй салин хүлһыень гуримшуулха болзор тухай» КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет болон ВЦСПС-эй тогтоолые бэелүүлэн, манай республикада эгээн түрүүн «Механлит» заводой коллектив долоон часай хүдэлмэриин үдэрөөр ажаллажа эхилһэн байна.

Ноябриин нэгэнһээ эхилжэ, Улан-Удын судна бүтээлгын заводой зарим цехүүдэй хүдэлмэри 7 часта оруулагдаа. Тусхайлан хэлэбэл, ажалай богони үдэртэ орохоор бэлэдхэл хэжэ байһан шэрэм шудхагшад, шэрдэгшэд, түмэршэ дархашуул урдань найман час соо бүтээдэг ажалаа долоон час соо дүүргэжэ үрдинэ.

Һаяхан эндэ үнгэргэгдэһэн заводой хүдэлмэришэдэй митинг дээрэ шэрдэгшэ Мария Ефимовна Кислицына иигэжэ хэлэбэ:

— Ажалайнгаа үдэрые 7 часта оруулһан энэ хэрэг манда мартагдашагүй ушар болоно. Бидэнэр, шэрдэгшэд, түрүүшынхеэ шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилээбди. Ажалайнгаа һүүлдэ аяар нэгэ час урид гэртээ ерэхэдэ һонин. Кино, театр ошохо, ном үзэхэ саг ехэ болоно.

Ажалшадай байдалые һайжаруулгада зорюулагдаһан түрэл партиингаа анхарал оролдолгоор урмашаһан нүхэр Кислицына 7 час соо дүүргэхэ даабаряа 6 часай туршада дүүргэдэг болоо. Залуу түмэршэ дархан Геннадий Климянищев оролдосо ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, халаанайнгаа нормые холо урид дүүргэнэ. Хүдэлмэриингөө сагые зүбөөр, ашаг ехэтэйгээр хэрэглэһэн вагранщик Геннадий Сызгал халаан соо хоёр хахад тонно шэрэм хайлуулба.

Түмэршэ дархан нүхэр А. Д. Морозов техническэ һуралсалда хабаадалсажа, хоёрдохи разрядай мэргэжэлтэй болоод, мүнөө халаанайнгаа нормые холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Энэ жэлэй эсэс хүрэтэр заводой электрогагнууршад, судна хабсаргагшад, электромонтажнигууд 7 часай хүдэлмэриин үдэртэ орохоор бэлэдхэл хэжэ байна.

Д. Балданов.

УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ ШЭНЭ ГАЗЕТЭ

н зоной эрилтые бүхы талаь хангахын тулада Коммунисскэ парти саг үргэлжэ оролдобайдаг. Үнгэрэгшэ жэлэй деь һарада РСФСР-эй уран зошодой союз байгуулхатаяа а Россин уран зохёолшодой газетэ — «Литература и » бии болгоһон юм. Россин ерациин ажалшад, уран зоод түрүүшынхеэ өөһэдын гаэй болобо.

э газетэ нэн түрүүн Россин Феииин уран зохёол тухай, арад ажабайдал тухай бэшэжэ . РСФСР-эй уран зохёолшосоюзай правлениин орган «Литура и жизнь» газетэ эгээн захэблэл юм. 1958 оной апрелиин Москва хотодо тэрэнэй түрүүномер гараа. Иимэ залуухан э байһан туладань олониитэ шад энээн тухай хүсэд мэдэй байна. Тиимэһээ уран зоолой энэ шэнэ газетэ тухай, өөрэ илгаа тухайнь хэлэжэ эй. Энээниие иимэ жэшээ дээ хаража болоно. Хэрбээ мсомольская правда» газетэ болоһон сагһаа хойшо 10 мянран номер гаргажа байгаа , энэ газетэ байгша оной ь һара соо оройдоол 300-гааномероо хэблэжэ байна.

ы иимэ залуушье һаа, «Литеа и жизнь» газетэ өөрын түяагтай болоо гэжэ тэмдэглэхэ тэй. Бусад ондоо газетэнүүпажаангүйгөөр өөрын нюуртай о шадаа. Номерһоо номер бүхэндэ Россин Федерациин уран зохёолшодой хэжэ байһан ажал тухай үргэнөөр харуулжа байха гэжэ түрүүшын номерой түрүү бэшэг соо хэлэгдэһэн байгаа. Энээнээ газетэ бодотоор бэелүүлжэ байдаг. Номер бүхэндэ манай уншагшад һонин шэнэ юумэ олодог байха.

«Литература и жизнь» газетэ ондоо центральна газетэнүүдһээ, жэшээнь, «Правда», «Известия», «Советская Россия» газетэнүүдһээ онсо илгаатай. Россин Федерациин уран зохёолшодой шэнэ газетэ долоон хоног соо гурба удаа гарадаг. Тиимэһээ дээрэ дурсагдагша газетэнүүдтэ толилогдодог тусхай материалнууд хуряангыгаар үгтэдэг гуримтай. Уласхоорондын байдалһаа тон шухалыень хуряангыгаар толилжо, уншагшадаа танилсуулна.

«Литература и жизнь» газетын түхэл маяг үшөө нэгэ ондоо юумээр тодорхойлогдоно. РСФСР-эй уран зохёолшодой шэнэ романһаа, рассказһаа, поэмэһээ зарим хубинь энэ газетэдэ ходо толилогдожо байдаг. Тиихэдэ фельетон гээшэмнай газетые ехэ һонин болгодог жанр юм. Номер бүхэндэ шахуу фельетон толилогдодог байна. Гадна уран зохёолшодой һонинууд тухай, шэнэ номууд тухай рецензи, уран зохёолшодой организацинуудһаа һонинуудые, мүн ородой, совет уран зохёол тухай уншагшадтаа мэдээсэжэ байдаг.

Суута уран зохёолшод Шолохов, Леонов, Соболев, Федин гэгшэдэй мүнөө үедэ хэжэ байһан ажал тухайнь манай уншагшад ехээр һонирхоно. Энэ газетын редакци эдэ уран зохёолшодто корреспондентнүүдээ эльгээжэ, эдээнэй хэжэ байһан хүдэлмэри тухай, саашанхи түсэб тухайнь газетынгээ хуудаһануудта бэшэнэ.

Энэ жэлдэ ямар номууд, ботинууд гараха байнаб гэжэ манай уншагшад ехээр һонирходог. Гүрэнэй уран зохёолой хэблэлэй директортэй хөөрэлдөө хэжэ, энэ газетэ энээн тушаа уншагшадтаа мэдээсэдэг гуримтай. Газетые уншаад байхадаа олониитэ ажалшад хэблэгдэхэ шэнэ романууд, повесть, поэмэ гэхэ мэтые бултыень мэдэжэ абаха аргатай.

Фото зурагууд, мүн уран зураашадай бэшэһэн элдэб зураг болон карикатура газетые гоёон шэмэглэдэг. Мүн хүгжэм, театр, кино, уран зураг тухай газетэ ехээр бэшэдэг юм.

«Литература и жизнь» газетын корреспондентнүүд Сибирь болон Алас Дурнада байдаг. Тиимэһээ манай ороной зүүн районууд тухай уран гоёор бэшэжэ байха дүүрэн арга боломжотой. Мүн Бурядай республикын ажабайдал тухайшье үргэнөөр бэшэгдэжэ байха. Уншагшадта газетэеэ түргэнөөр хүргэхын тулада энэ жэлэй февраль һараһаа Новосибирск хотодо хэблэгдэдэг болоо юм.

Бурядай республика, Красноярска хизаар, Эрхүүгэй болон Новосибирскэ областьнуудай долоон жэл соо ехэ удхашанартай болоһонтойнь дашарамдуулан, шэнэ 1960 онһоо эхилжэ энэ газетэ эдэ районууд тушаа бүри ехээр бэшэдэг болохонь. Газетын хуудаһануудта Бурядай республикын ажалшадшье һонин юумэнүүдые олохо байха.

«Литературная газетэһээ» тус газетэ ямар илгаатай юм гээд хүн асууха байха. СССР-эй уран зохёолшодой союзай орган—«Литературная газета» 30-дахи жэлээ хэблэгдэжэ байна. Энэ газетэдэ манай ороной бүхы газар нютагай уран зохёолшодой ажабайдал тухай материалнуудай толилогдодогынь мэдээжэ. Тиимэһээ Россин Федерациин уран зохёолшодой байдалые нютагайнь газетэ шэнгеэр үргэнөөр харуулжа шадахагүй байна. Тиимэһээ Россин Федерациин уран зохёолшодой тусхай газетэ «Литература и жизнь» бии болонхой гээшэ. Ородой, совет уран зохёол тухай дэлгэрэнгыгээр мэдэхэеэ һанабал, энэл шэнэ газетэ захижа уншахыень олониитэдэ дурадхая.

Шэнэ газетын үшөө нэгэ онсо өөрэ илгаа юуб гэхэдэ, үргэн олониитэ ажалшадта газетэ зорюулагданхай. Уран зохёол шэнжэлэгшэдэй, уран зохёолой теори болон түүхын асуудалаар шүүмжэлэгшэдэй тусгаар шэнжэлэлгэ үсөөнөөр толилогдодог. Мүнөө үеын байдал тухай һонинууд ехээр хэблэгдэдэг байна.

«Литература и жизнь» газетэ имагтал уран зохёолшодто зорюулһан гэжэ бодолтогүй. Уран зохёолые, хүгжэмые, искусствые, культурые үнэн зүрхэнһөө хүндэлэгшэдтэ зорюулагдана. Гадна наука, техникын туйлалта тухай һонинууд саг үргэлжэ толилогдожо байдаг.

Россин Федерациин уран зохёолшодой энэ шэнэ газетэ хуудаһануудтаа һони һонин материалнуудые гаргахын тулада ехэ оролдолго гаргадаг. Энэ зорилгоор газетын бүхы жанр хэрэглэгдэдэг, элитэ ехэ уран зохёолшод хабаадалсадаг юм. Жэшээнь, совет элитэ уран зохёолшод — Твардовский, Соболев, Первенцев, Бубеннов, Марков, Пермитин болон бусад энэ газетэдэ ходо бэшэжэ байдаг. Мүн автономно республикануудай, областьнуудай, национальна округуудай уран зохёолшод газетын хүдэлмэридэ хабаадалсадаг байна. Энээнһээ гадна «уншагшад дурадхана, зүбшэнэ, хөөрэнэ» гэһэн гаршаг бии. Энээндэнь элдэб мэргэжэлтэд үгэ хэлэдэг, дурадхадаг байна.

Шэнэ 1960 онһоо эхилжэ энэ газетын хуудаһанда «уран зохёолшодой һуралсал» гэһэн булан бии болохо. Эндэнь хүсээ һая туршажа байһан залуу уран зохёолшодой найруулганууд толилогдохо. Гадна эндэнь элитэ шүүмжэлэгшэдэй, уран зохёолшодой статьянууд хэблэгдэхэ байха.

Бурят ороной хүдэлмэришэн, колхозник, алба хаагша бүхэн энэ газетэ уншаад байхадаа өөһэдтөө туһатай юумэ олохонь лабтай. Уран зохёолые ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха гэһэн зорилго бэелүүлхын тулада газетэ бүхы шадалаараа оролдохо юм.

В. ТЫЧИНИН.

РЕСПУБЛИКА ДОТОРНАЙ

Түрүү леспромхозуудай эрхимүүд

Үбэлэй хүйтэнэй эхилһэнһээ хойшо леспромхозуудта модо шэрэлгэ эрид дээшэлбэ. Юуб гэхэдэ, модо шэрэдэг харгы шабар шабхагүй боложо, машинанууд бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдадаг болоо.

Хандагайн леспромхозой модошод (Хори) энэ жэлэйнгээ даалгабарние болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө ехэ оролдолго гаргана. Тус леспромхозой нүхэр Греховэй хүтэлбэрилдэг мастерска участогай коллектив коммунистическэ ажалай нэрэ зэргын түлөө тэмсэхэ зуураа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ дүтэлөө. Участогай тракторист П. Гуляев 10 һарынгаа даабарие 159 процент дүүргэө.

Заиграйн аймагай эгээн томо предприяти—Хандагатайн леспромхоздо нүхэр Мизерныи хүтэлбэрилдэг коммунистическэ ажалай бригадынхид энэ жэлдэ 1959—60 онуудай даалгабарие болзорһоонь урид дүүргэжэ, аяар 1961 оной түсэбөөр ажаллана.

Байгалай леспромхоздо аха дүүнэр Кузнецовтон хамагһаа түрүүлэн 10 һарынгаа даабарие 143 процент дүүргэө.

И. Яковлев.

КОНЦЕРТ-БАЛ

Ленинэй орденто оперо, баледэй театрта һаяшаг концерт-балай болоходо городоймнай залуушуул олооро суглараа. Энэ концерт Москвагай эстрадын артистнарай хүсөөр табигдаһан байна.

Дүрбэн һарын туршада Алас Дурнын, Сибириин городоор аяншалһан Москвагай артистнарай программадань СССР-эй, арадай демократиин оронуудай ирагуу һайхан дуун, шог наадан, хатар танца оруулагданхай. Эдэ бүгэдые харaһан городоймнай залуушуул тэрэ үдэшэлэн ёһотой һайнаар хүхижэ сэнгээ.

Эстрадын артистнууд сооһоо Бүхэсоюзна конкурсын лауреат Юрий Миронов, залуушуулай Бүхэдэлхэйн фестивалиин лауреат Илья Израилов гэгшэдэй гүйсэдхэһэн орёо хүндэ румын арадай хатар танца харагшадай һайшаалда хүртөө. Концертын һүүлдэ городоймнай залуушуул эстрадын артистнарта амжалта туйлахыень хүсөөд, үе үе болоод айлшаар ерэжэ байхыень уриһан байна.

В. Кулаков, «Механлит» заводой технолог.

Эдир шатаршадай мүрысөөн дүүрэбэ

Шатараар республикын дунда һургуулинуудай һурагшадай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улан-Удын Пионернүүдэй ордондо һаяхан үнгэргэгдөө. Турнирта хүдөөгэй дунда һургуулинуудай олон команда хабаадалсажа, хүсэшэдэлаа үзэлсэбэ.

Хэжэнгын дунда һургуулиин һурагшад бусадһаа булюу бэрхээр наадажа, түрүү һуури эзэлһэн байна. Энэ һургуулиин 8-дахи классай һурагша Сергей Батуев, 7-дохи классай һурагша Нимбу Цыденжапов гэгшэд нэгэдэхи, 8-дахи классай һурагша Вячеслав Куриганов гурбадахи һуури эзэлээ.

Басагадай дунда болоһон мүрысөөндэ Хэжэнгын дунда һургуулинхид мүн лэ түрүүлбэ. Тус һургуулиин 8-дахи классай һурагша Таня Доржиева, 6-дахи классай һурагша Вика Ильина мүрысөөндэ шалгараа.

Мүрысөөндэ түрүүлһэн Хэжэнгын дунда һургуулиин командада дамжуулгын кубок барюулагдаһан байна. Түрүү һуури эзэлһэн Батуев, Цыденжапов, Доржиева, Ильина гэгшэдтэ грамота, үнэтэ шан барюулагдаа.

— Манай һургуулиин шатаршадай команда һуралсалай жэлэй эхилхэһээ хойшо хоёр дахин турнир үнгэргөө. Тиигэжэ тус мүрысөөндэ бэлэдхэлтэйгээр ерээбди,— гэжэ Хэжэнгын дунда һургуулиин химиин багша нүхэр П. Ильин мэдүүлнэ.

Д. Балдуев.

Шубуун түхэлтэй хартаабха.
Н. Дамбаевай фото.

ТОБШОХОНООР...

✦ Улан-Удын 154-дэхи трестын барилгын материалнуудай комбинадай хүдэлмэришэд октябрь һарынгаа түсэбые 187 процент дүүргэжэ, шэнэ амжалта туйлаба. Комбинадай цехүүд сооһоо арматурна цехын хүдэлмэришэд илангаяа һайн амжалта туйлаа. Тус цех октябрь һарынгаа түсэб 200 гаран процент дүүргэһэн байна.

✦ Железнодорожно районой һургуулиин һурагшад түмэрэй хаядаһа суглуулха ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эндэхи 66-дахи дунда һургуулиин һурагшад гансахан октябрь һарада 130 килограмм түмэрэй хаядаһа суглуулжа тушааһан байха юм.

Тэрэшэлэн мотор заһабарилгын, Дээдэ Березовкын хирпиисын заводуудай коллективүүд түмэрэй хаядаһа суглуулха арбан һарынгаа түсэбые мүн лэ үлүүлэн дүүргэнхэй.

Хилын саанаһаа

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIV сесси Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 14. (ТАСС). Үсэгэлдэр Политическэ комитет хэлсэхэ зүйлэйнгөө ээлжээтэ асуудалые — ядерна зэбсэг саашадань дэлгэрүүлхэ ябадал хорихо тухай Ирландиин дурадхалые хэлсэжэ ороо. Энэ асуудалаар Ирландиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Ф. Эйкен үгэ хэлээ. Буу зэбсэг хуряаха тушаа арбан гүрэнэй комитедтэ хэгдэжэ байһан хэлсээнэй эсэстэ буу зэбсэг болон зэбсэгтэ хүсэнүүд хороогдохо байха гэжэ найдажа байһанаа Ф. Эйкен мэдүүлээд, тус сесси дээрэ хэлсэхын тула минии табиһан асуудал эсэсэй зорилгые шиидхэлгэдэ—буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ хороолгодо ямаршье һаад тойбо татахагүй гэжэ хэлэбэ. Ядерна зэбсэг үйлэдбэрилгые хорихо хэлсээ түргэнөөр баталхые уряалаад, Ирландиин делегат иимэ хэлсээ баталалгые хойшолуулбал ядерна зэбсэгтэй гүрэнүүдэй тоогой улам олошорхо аюул бүри ехэ болохо гэжэ тэмдэглэбэ.

Ф. Эйкен комитедэй хаража үзэхынь тула резолюциин проект оруулба. Тэрэнь тодорхой бэшээр зохёогдонхой.

Голландиин түлөөлэгшэ К. Схюрман Ирландиин проектые дэмжэхэ зуураа, энэ асуудалые наринаар шалгажа үзэхэ хэрэгтэй гэжэ мэдүүлээ.

Ирландиин резолюциин проектые мүн Цейлоной делегаци дэмжэбэ. Ядерна зэбсэгтэй гүрэнүүдэй тоо олошорходоо бүгэдэниитын эб найрамдалда бүри ехэ аюул тохёолдуулха гэжэ тэрэ делегат өөрынгөө хараа бодол элирхэйлхэ зуураа мэдүүлбэ.

Комитедэй ээлжээтэ заседани ноябриин 16-да болохо.

Урда Вьетнам СЕАТО-той шэнэ үгэсэлгэ хэбэ

ХАНОЙ, ноябриин 14. (ТАСС). Вьетнамай арадай армиин холбоо баридаг түлөөлэгшэд Вьетнам дотор ажаглалта, хиналта хэдэг уласхоорондын комиссида бэшэг эльгээбэ. СЕАТО-гэй хархис бүлэглэлтэй Урда Вьетнамай засагаархидай шэнэ үгэсэлгэ хэһэн ябадалда эсэргүүсэл тэрэ бэшэг доторнь хэгдэнэ. Урда Вьетнамай дээдэ тушаалтай бүлэг офицернүүд Бангкогто болоһон СЕАТО-гэй сэрэгэй советнигүүдэй сентябриин зүблөөндэ ажаглагшад боложо хабаадаа гэжэ тэрэ бэшэг доторнь хэлэгдэнэ гээд Вьетнамай информационно агентство дамжуулна. Тэрэ зүблөөн дээрэ Лаосто зэбсэгтэ интервенци эмхидхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Урда Вьетнамай засагаархидай энэ үгэсэлгэ хадаа ДРВ-гэй аюулгүй байдалда, Индохитадтахи эб найрамдалда аюул тохёолдуулхаһаа гадна, Женевын хэлсээнэй эрилтэнүүдые эбдэһэн ябадал болоно гэжэ тэрэ бэшэг дотор заагдана.

Кубын правительство США-гэй правительстводо эсэргүүсэл мэдүүлбэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 14. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернейшнл агентствын корреспондентын Гаванаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Кубын правительство США-гэй правительстводо харюугай ното эльгээбэ. Кубада хашалта хэхэ һэдэлгэ гаргаһан США-гэй хоёр нотые Кубын правительство харюугайнгаа ното дотор буруушаагаа. США руу тэрьелжэ ошоһон сэрэгэй гэмтэдые, эхэ орондоо урбагшадые тухирдаг, тэдээнэй ажал-ябуулгые дэмжэдэг этэгээдүүдэй аашые США-гэй правительство болюулха ёһотой гэжэ Кубын правительство өөрынгөө ното дотор эриһэн байна.

США-гэй газар дайда дээрэһээ Кубын хамгаалагдаагүй городууд худар харата ниидэлгэ хэнэ гэжэ Кубын правительство США-е гэмнэбэ. Кубын революционно правительство болон арад тушаа худал хуурмаг, доромжололто кампаниин американска хэблэлээр, радиогоор хэгдэжэ байһан ябадалда эсэс табихыень Кубын правительство эриһэн байна.

Кубын революционно правительство экономическа болон социальна шэнэдхэлгын ехэ программые саашадаашье бэелүүлхээр эрид шиидэнги байна гэжэ ното дотор хэлэгдэнэ.

Холбоото Штадууд «Кубын правительство, арад тушаа өөрынгөө политикые, хараа бодолые хаража үзөөд, хубилгаха байха» гэжэ найдажа байһанаа Кубын правительство ното дотороо мэдүүлнэ.

Оберлендер эрдэмтэ гэһэн нэрэ зэргээ хаһагдаба

БЕРЛИН, ноябриин 14. (ТАСС). Гитлеризмын үедэ ямаршье гэм зэмэгүй хүнүүдые олоорнь хюдаһанай түлөө харюусалгатай байһан, мүнөө боннско министр Оберлендерые хүдөө ажахын наукануудай доктор гэһэн нэрэ зэргэһээнь хаһаха гэжэ Гумвольтын нэрэмжэтэ Берлинскэ университедэй хүдөө ажахын факультедэй научна совет мүнөөдэрэйнгөө заседани дээрэ тогтообо. Энэ шиидхэбэри немецкэ болон гадаадын журналистнуудта зорюулагдаһан пресс-конференци дээрэ уншагдаһан байна. Оберлендер нацистнуудтай эдэбхитэйгээр харилсаһан байна, эрхэ сүлөө болон наукые дараһанай түлөө харюусаха зэргэтэй гэжэ шиидхэбэри дотор хэлэгдэнэ.

Япон. Арбан жэлэй урда тээ Кюсю аралай хойто хизаарта 270 мянган ш[illegible]тер байһан юм. Энэ жэлдэ тэдэнэй тоо нилээд үсөөрөө. Мүнөө энэ районд[illegible] дэлмэригүйшүүлэй тоо 50 мянга шахуу болонхой. Хүдэлмэриһөө гаргуулһан [illegible]нягууд задагай муу байрануудта ажаһууна. **Зураг дээрэ:** Кюсю аралай хойт[illegible] хизаарай хүдэлмэригүй шахтернуудай байра.

Джапанпресс агентствын фото.

Шахардуу байдалда хүргэхэ алхам

БЕРЛИН, ноябриин 14. (ТАСС). Баруун Берлиндэ «Дейчланд-Функ» гэжэ радиостанци байгуулга Берлинэй асуудал гуримшуулха хэрэгтэ һаад хэхэ байна гэжэ «Нейес Дейчланд» газетэ мүнөөдэр бэшэбэ.

ФРГ-гэй правительствын хуули буса ябуулга хэжэ байһан тухай баруун гурбан гүрэнэй правительствонуудта Советскэ Правительствын эльгээһэн нотодо зорюулһан редакционно статья «Нейес Дейчланд» газетэ толилбо. Баруун Германиин правительство Баруун Бе[illegible]линдэ радиостанци байгуулха эр[illegible]гүй гэжэ статья соо хэлэгдэнэ.

Баруун Германиин хүтэлбэрила[illegible]шэд ГДР-тэ эсэргүү пропаган[illegible] ябуулхын тулада шэнэ радиоста[illegible]ци байгуулха гэһэн зорилготой ю[illegible] гэжэ газетэ саашань бэшэнэ.

Социалистическэ оронуудта эсэ[illegible]гүү харата ябуулгын шэнэ цент[illegible] байгуулга оршон байдалые бү[illegible] шахардуу болгохо гэжэ «Берлине[illegible] цейтунг» газетэ тэмдэглэнэ.

Бельгиин сэрэгэй засагаархид Руанда-Урундида таряашадай восстание дарана

ПАРИЖ, ноябриин 14. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын Усумбураһаа (Руанда-Урундиин ниислэл хото) мэдээсэһэнэй ёһоор, Бахуту гэжэ угсаатанай восстани хэжэ байһан таряашад болон тэдээнэй дарлагшадай—Батутси гэжэ угсаатанай феодальна этэгээдүүдэй хоорондо болоһон тулалдаанай үедэ Руанда областьдо 300 шахуу африкынхид алуулһан, хэдэн зуун хүн шархатаһан байна. Гэбэшье эдэ тоо мэдээнүүд гүйсэд бэшэ юм гэжэ корре[illegible]пондент нэмээнэ. Һүүлэй үдэрну[illegible]дэй туршада африкынхидай дунд[illegible]һаа олон хүнүүд тушаагдаа. Руа[illegible]дын хаан Бельгиин колониаль[illegible] засагаархидта хандажа, «богос[illegible]нуудай үймөөе» дараха зорилго[illegible] ямаршье арга зэбсэг хэрэглэхэ з[illegible]хэ олгохыень эриһэн байна.

Энэ областьдо оршон байдал [illegible]хардуу хэбээрээ байһаар, шэнэ [illegible]лалдаануудшье боложо болохо [illegible]жэ корреспондент заана.

Тобшо мэдээсэлнүүд

✪ Хэлсээнэй амжалтатайгаар дүүрэһэнэй эсэстэ СССР Марокко хоёрой 1959 оной ноябриин 1-һээ 1960 оной октябриин 31 хүрэтэр эд бараа абалсаха тухай протоколдо Мароккын гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ ноябриин 13-да гар табигдаба. Эд бараа абалсалга үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо ехэ болгогдохоор хараалагдаа.

✪ РСФСР-эй Гэгээрэлэй министрын орлогшо М. П. Кашин толгойлогшотой советскэ гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци Варша[illegible] ерэбэ. Энэ делегаци Варшава, Кр[illegible]ков, Катовицы, Познань городу[illegible]даар ябажа, Польшын һургу[illegible]нуудтай танилсаха юм.

✪ Советскэ почтын марканууд[illegible] выставкэ Будапештдэ нээгд[illegible] Выставкын залнууд соохи 50 сте[illegible]нүүд дээрэ 1921 онһоо мүнөө хү[illegible]тэр гаргагдаһан советскэ почт[illegible] марканууд харуулагдана. Эдэ м[illegible]канууд Советскэ Союзай ажабай[illegible]лай бүхы талые элишэлнэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

БҮХЫ ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ СЭДЬХЭЛ ХҮДЭЛГЭЖЭ БАЙҺАН АСУУДАЛНУУД

Советскэ Союзай экономическа болон соёл культурынгаа талаар үзэгдөөгүй ехээр хүгжэн дэбжэжэ, тэрэнэй уласхоорондын нэрэ хүндын ургажа байһан үедэ Агуужэ Октябриин ойн һайндэр үнгэрөө. Октябриин һайндэрэй үсэр уласхоорондын оршон байдал элитээр һайжаржа эхилһэн байгаа гэжэ гадаадын оронуудай хэблэл тон зүбөөр тэмдэглэнэ.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулхын түлөө Советскэ правительствын оролдосотойгоор тэмсэжэ байдагые дэлхэйн олониитэ үндэрөөр сэгнэдэг байна. Эдэ бүхы оролдолгонуудһаа уламжалан, бүхы хүн түрэлтэнэй сэдьхэл хүдэлгэмэ эгээн шухала асуудалнууд—энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха тухай, буу зэбсэг хороохо тухай, бүхы шиидхэгдээгүй хэрэгүүдые эбэй ёһоор гуримшуулха тухай асуудалнууд шиидхэгдэхэ ээлжээндэ табигдаад байна. Эдэ асуудалнуудые шиидхэхые дэлхэйн бүхы арадууд хүсэнэ. Тэдэнэй этигэл найдабарие харюулхын тулада Советскэ Союз өөрынгөө зүгһөө бүхы юумэ хэхэ байна гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ элидхэл хэхэдээ нүхэр Н. С. Хрущев онсолон тэмдэглээ һэн.

Мүнөө эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэ баруун гүрэнүүдһээ дулдыдаха болоод байна. «Хүсэ баримталха» политикые, мүн хүйтэн дай үргэлжэлүүлхэ политикые буруушаан, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха һанамжанууд һүүлэй үедэ баруун оронуудта хэлэгдэдэг боложо байнхай. Гэбэшье уласхоорондын оршон байдалай һайжаржа байһанда дурагүйлхэдэг зарим хүнүүдэй баруун оронуудта бии байһые хараадаа абангүй орхижо болохогүй. Уласхоорондын оршон байдалай һайжархашуу боложо байһандань дурагүй хүнүүд үшөөл бии байна.

Жэшээлхэдэ, ядерна зэбсэг туршалта үргэлжэлүүлхые уряалһан үгэ США-гэй урдын президент Трумэн һаяхан хэлэһэн байна. Нью-Йорк штадай губернатор миллиардер Рокфеллер мүн лэ иимэ зүбшэлнүүдые үгэдэг байха юм. Зүгөөр Америкын олониитэ эдэ үгэнүүдыень эрид шууд буруушаадаг. Эдэ уряанууд тушаа «Нью-Йорк пост» газетэ иигэжэ бэшээ: «Женевэдэ зүблөөнэй үргэлжэлжэ байхада иимэ хараа бодол баримталхые элитэ американецуудай һанамжалан дурадхажа байһаниинь тон харюусалгагүй, хоротой ябуулга болоно».

Хүйтэн дайнай бүхы номнолнуудта баруун оронуудай олониитэ ехэ һэргэлигээр, эбсэшэгүйгөөр хандадаг болонхой. «Мүнөө политическэ ажал-ябуулагша үгэ хэлэхынгээ урда тээ нарин нягта шэгнүүр дээрэ үгэ бүхэнөө шэгнэжэ үзэхэ зэргэтэй болоно» гэжэ канцлер Аденауэр гадаадын оронуудай журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө мэдэрһэн байха юм. Энээнь тушаан болоһон ушар бэшэ. Баруун Германиин «Зюддейче цейтунг» гэжэ газетын гэршэлһэнэй ёһоор, Бонндо «хүйтэн дайн» гэһэн үгэ хэлэнхаар, «энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха» гэһэн үгэ түбэгшөөнгүйгөөр хэлэдэг болоо.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха, уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэ арга болгон, дай хэхэ ябадалһаа арсаха гэһэн һанал бодол бүхы дэлхэй дээрэ бүри үргэнөөр мэдэрэгдэдэг, дэмжэгдэдэг боложо байна. Баруун болон зүүн оронуудай правительствонуудые толгойлогшонорой уулзаха тухай хэлсэгдэһые хүн түрэлтэн һайшаана. Н. С. Хрущев Д. Эйзенхауэр хоёрой Кэмп Дэвидтэ хөөрэлдэжэ, уласхоорондын гуримшуулагдаагүй бүхы асуудалнуудые амгалан ёһоор, хэлсээ хэжэ шиидхэхэ тухай үгээ ойлголсоһонһоо уламжалан, правительствонуудые толгойлогшонорой уулзаха арга боломжо бии болоһон байгаа.

Зүгөөр иимэ хэлсээнүүдэй үрэ ехэтэй байхын тулада хүйтэн дайнһаа уламжалан бии болоһон бүхы бэрхэшээлнүүдые эсэслэн усадхаха зорилгоор оролдосотой хүдэлмэри ябуулха шухала байна. «Зүблөөнэй болохын урда тээ оршон байдал муудхаахаар, зүблөөндэ хабаадагшадай хоорондохи харилсаанда этигэлсэхэгүй ябадал шангадхажа, һэжэглэлгэ гаргахаар ямар нэгэн хэмжээ абахагүй гэһэн шанга шиидхэбэри бүхы гүрэнүүдэй гаргаа һаань, дээдэ тушаалтадай зүблөөнэй урагшатай байлгада туһалха һэн» гэжэ Н. С. Хрущев СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ элидхэл хэхэдээ онсолон тэмдэглэһэн байна.

Бүгэдэ ниитын эб найрамдал хангаха хэрэгтэ таарамжатайгаар оршон байдалые хүгжөөхые хүсэн эрмэлзэһэн политика манай социалистическэ гүрэн бэелүүлдэг юм. Президент де Голлиин уряалаар Н. С. Хрущевой Францида айлшалха болоһые дэлхэйн олониитэ ехээр һайшаана. Гүрэнэй ажал-ябуулагшадай нюураараа уулзажа, холбоо барисаа байгуулгын ехэ туһатай байһые ажабайдал харуулна. Юуб гэхэдэ, иимэ уулзалганууд оронуудай хоорондоо үгээ һайнаар ойлголсодог болохо, харилсаагаа һайжаруулха хэрэгтэ туһална бшуу.

Советскэ правительствые толгойлогшын Францида ерэхээ байһан ушар франко-советскэ харилсаануудые саашадань һайжаруулха, бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха байна гэжэ Франциин хэблэл тэмдэглэнэ.

Н. С. Хрущевой аяншалхаяа байһанда Францида ехэ һонирхолтойгоор хандана. Өөһэдынгөө городуудта хүрэхыень Советскэ правительствын толгойлогшые уриха гэжэ Франциин олон городуудай муниципалитедүүд мүнөө шиидхээд байнхай. Хүндэтэ айлшаниие хани халуунаар угтаха гэжэ Франциин ажалшад бэлэдхэжэ байнхай. Энэ аяншалгаһаа уламжалан советскэ болон Франциин арадууд бүри дүтын холбоотой болохо, уласхоорондын ажабайдалда һайн нүлөөн үзүүлэгдэхэ байһаниинь лабтай.

Н. С. Хрущевой США-да аяншалһанһаа хойшо дэлхэй дээрэ оршон байдалай нилээд һайжаржа байһаниинь бүхы хүн түрэлтэндэ ехэ найдабари түрүүлнэ. Уласхоорондын шухала асуудалнуудые хүсэд шиидхэнгүй орхижо болохогүй, бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал хангахын тулада бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхэ шухала гэжэ арадууд тоолоно. Советскэ Союз тухай хэлэхэ болоо һаа, энэ һайн һайхан зорилгын түлөө хододоо тэмсэдэг байгаа, энэ зорилго бэелүүлхын тула саашадаашье оролдолго гаргаха байна.

ХАНИ ЁҺОНОЙ ХЭЛСЭЭН—АРСАЛДАА ГУРИМШУУЛХА ЗАМ БОЛОНО

Инди Хитад хоёрой хоорондохи хилэ дээрэ һаяшаг болоһон тулалдаанууд тухай гадаадын оронуудта, илангаяа баруун оронуудта олон һанамжанууд хэлэгдэдэг байгаа. Энээниие юугээр тайлбарилжа болохоб гэхэдэ, Хитад Инди хоёрой хоорондохи арсалдаа һүжэрөөхые, энэ хоёр ороной хоорондохи хани харилсаа муудхаахые хүсэдэг зарим хүнүүд баруун оронуудта бии байна бшуу. Энэ ушарай үнэндөө ямар байһые намдуугаар мэдэжэ абахын орондо, баруун оронуудай хэблэлэй зарим органууд Хитадай Арадай Республикада эсэргүү номнол хэжэ ороһон, шууяа татаһан, мүн энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха үзэл бодолые буруутуулха гэһэн һэдэлгэ гаргаһан байха юм. Зүгөөр тэдэнэрэй энэ һэдэлгэнь мүн лэ урагшагүйдэһэн байна.

КНР-эй болон Индиин правительствонууд бэшэгүүд болон нотонуудые абалсахадаа хилэ дээрэ гараһан тааруугүй ушарые амгалан ёһоор гуримшуулхые хүсэжэ байһанаа алишье талань элирхэйлэн мэдүүлһэн байгаа.

КНР-эй правительстводо Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын ноябриин 4-дэ эльгээһэн ното соо иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ: «Инди болон Хитадай аша туһын, тэрэшэлэн Азида, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха аша туһын тулада хоёр агуухэ ороной хани харилсаатай байхань шухала болоно». Индиин премьер-министр Дж. Нерудэ КНР-эй Гүрэнэй советэй премьер Чжоу Энь-лайн но[illegible]риин 7-до эльгээһэн бэшэг [illegible] иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: «Хилэ дээ[illegible]хи байдалые, мүн хоёр ороной х[illegible]рондохи харилсаае хурсадуулха [illegible]һэн һанаашалга Хитадай пра[illegible]тельство хэзээдэшье гаргаагүй ю[illegible] Хоёр ороной арадууд түргэн хэмж[illegible] абахыемнай хүсэнэ. Бидэнэр т[illegible]нэй хүсэл эрмэлзэлгые харюул[illegible] хоёр ороной—Хитад Инди хоё[illegible] хоорондохи агуухэ харилсаае [illegible] бүхы аргаар һуларуулхые хүсэ[illegible]дэй харата муухай һанаашалган[illegible]дые бэелүүлхэгүй ёһотойбди.

Хоёр хүршэнэр—Хитад Инди [illegible]рой хоорондохи харилсаан муу[illegible] гээшэ һаа, имагтал империалис[illegible]ческэ этэгээдүүдтэ туһатай ба[illegible] һэн. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр арад[illegible]дай хани барисаатай байхые х[illegible]дэггүй, харин колони эзэмдэхэ [illegible]литикаяа бэелүүлхэдэнь хүн[illegible] байхын тулада тэдэнэй эбгүй, һархай байхые хүсэдэг байна бш[illegible] Инди Хитад хоёрой хоорондохи [illegible]ни барисаанай дайсадай хор[illegible] һанаашалгануудһаа үрэ гара[illegible]гүйл.

Хилэ дээрэхи арсалдаа амга[illegible] ёһоор шиидхэхые КНР-эй, Инд[illegible] правительствонуудһаа гадна, Аз[illegible] бусад оронуудай арадууд, тэрэ[illegible]лэн бүхы дэлхэйн арадууд хүсэ[illegible] СССР-эй Верховно Соведэй се[illegible] дээрэ Советскэ правительствые т[illegible]гойлогшо Н. С. Хрущев иигэ[illegible] хэлээ һэн: «Хитад Инди хоё[illegible] хоорондохи хилэ дээрэхи тулал[illegible]най дахяад болоогүй һаань, хэр[illegible] хани ёһоной хэлсээнэй хэгдэжэ а[illegible]шье талада таарамжатайгаар хи[illegible] дээрэхи арсалдаануудай шиид[illegible]дээ һаань, бидэнэр баясаха бай[illegible]бди».

Д. Бочаров.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ[illegible]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина,26. Телефоны редакции: редактора—46-32. зам. редактора —32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

01197. г. Улан-Удэ Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 510[illegible]